

İstanbul'daki Üniversite Kütüphanecilerinin Dijital Kültüre İlişkin Sosyal ve Mesleki Tutumları*

Mehlika Karagözoğlu Aslıyüksek, Arş. Gör. Dr., Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü, mehlikakaragozogl@marmara.edu.tr

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, İstanbul'daki üniversite kütüphanelerinde çalışan meslek elemanlarının dijital kültür karşısındaki sosyal ve meslekî tutumlarını ortaya koymaktır. Bu bağlamda, 220 üniversite kütüphanesi personeline anket uygulanmış ve sonuçlar SPSS 19 paket programı ile analiz edilmiştir. Araştırmanın genel sonuçlarına göre, İstanbul'daki üniversite kütüphanecilerinin dijital kültürden etkilendikleri ve İnternet ile sosyal medyayı aktif olarak kullandıkları tespit edilmiştir. Öte yandan, bazı kütüphanecilerin dijital kültürü mesleki yaklaşımlarını şekillendirecek bir yaşam kültürüne dönüştüremedikleri ortaya çıkmıştır. Dijital kültür ortamında hizmet veren üniversite kütüphanesi çalışanlarının dijital kültüre ilişkin sosyal ve meslekî tutumları, cinsiyet, yaş, eğitim durumu, İnternet ve sosyal medya kullanım alışkanlığı gibi değişkenlere bağlı olarak farklılık göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital kültür, üniversite kütüphanecileri, kütüphane personeli, mesleki tutum, sosyal tutum, İstanbul.

The Social and Professional Attitudes of University Librarians in Istanbul Towards Digital Culture

ABSTRACT

This study seeks to highlight the social and professional attitudes of the members of the staff employed in university libraries in Istanbul towards digital culture. In this context, a questionnaire was conducted to the 220 staff members of university libraries and results were analyzed using the SPSS 19 program. The overall results of the research have revealed that university librarians in Istanbul have been influenced by digital culture and that they actively use the Internet and social media. Some librarians, on the other hand, are not able to transform the digital culture into a life culture that will shape their professional approach. The social and professional attitudes of librarians working in university libraries that serve in the digital cultural environment can be seen to vary across the parameters like gender, age, educational background, Internet and social media consumption habits.

Keywords: Digital culture, university librarians, library staff, professional attitudes, social attitudes, Istanbul.

*Bu makale, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Bilgi ve Belge Yönetimi Anabilim Dalı'nda Prof. Dr. Kemalettin Kuzucu ve Prof. Dr. Hamza Kandur danışmanlığında tamamlanan "Dijital Kültür Ortamında Üniversite Kütüphaneleri: İstanbul Örneği" adlı doktora tezinin bir bölümünden derlenmiştir.

Giriş

Geçmiş en eski çağlara dayanan bilgi ve belge merkezleri, tarihin her döneminde teknik gelişmelerin öncelikli uğrağı olmuştur. Buna bağlı olarak dijital çağda da teknolojinin getirdiği yeniliklere adapte olmaları kaçınılmaz bir sonuçtur.

Bilginin toplanmasını, işlenmesini, saklanmasını ve iletilmesini ya da herhangi bir yerden erişilebilirliğini elektronik, optik ve benzeri dijital tekniklerle otomatik olarak sağlayan teknolojiler bütünü olan *bilişim teknolojileri* (Koçak, 2001, s.3), bilgi ve belge bilim alanını köklü bir değişime uğratmıştır. Son zamanlarda büyük bir hızla gelişen ve dünya çapına yayılan bilgi ve iletişim teknolojileri, hayatı son derece kolaylaştıran yeni hizmetlerin ve uygulamaların geliştirilmesini sağlamaktadır. Bilgisayar, mikro-elektronik, İnternet ve telekomünikasyon teknolojilerini birlikte ifade eden *bilgi işlem ve iletişim teknolojileri*, önceleri birbirinden ayrı olarak gelişmiş, daha sonra tek ortamda bir araya getirilmiştir. (A.e.) *Bilgi işlem ve iletişim teknolojileri*, hayatın bütün alanlarında dönüşüm yaratırken yeni bir kültür de doğurmuş ve dijital dünyada dijital yaşamların kapılarını açmıştır. Bu süreç, esas malzemesi “bilgi” olan bilgi ve belge yönetimi alanı için yeni ufuklar açmış ve açmaya devam etmektedir. Kaynak ve hizmetleri dijitalleşen Bilgi ve Belge Yönetimi alanı kabuk değiştirmekte ve yeniden şekillenmektedir. Bu şekillenmede etkili olan en önemli unsur, dijitalleşmenin sosyal hayata getirisi olan *dijital kültür*dür.

Bilgisayar ve İnternet’in yoğun kullanımı ile ortaya çıkan bir yaşam tarzı olan dijital kültür, teknolojiyle ilişkili bütün alanlar gibi kütüphane ve bilgi hizmetlerini de etkilemiştir. Bilgi merkezi ve kütüphanelerin örgüt yapısına, temel unsurlarına, teknik hizmetlere ve kullanıcı ilişkilerine etki eden ağ kültürünün, bu işle meşgul olan kişileri etkilememesi mümkün değildir. Teknoloji ve sürekli yenilenen literatür ile iç içe olan üniversite kütüphaneleri ve üniversite kütüphanesi çalışanları dijital kültür ortamından ayrı düşünülmemelidir.

Bu çalışma, üniversite kütüphanesi çalışanlarının dijital kültürle ilişkisini bilgi teknolojileri ve sosyal medya bağlamında toplumsal ve meslekî olarak incelemeyi amaçlamaktadır. Evreni İstanbul’daki üniversite kütüphanelerinde çalışan meslek elemanları olarak belirlenen çalışma, betimsel tarama modelinde desenlenmiştir. Veriler, anket tekniğı kullanılarak toplanmış ve SPSS 19.0 istatistik programına aktarılarak analiz edilmiştir.

Dijital Kültür Kavramı

Dijital kültür, çeşitli teorisyenler tarafından farklı kavramlarla ifade edilmiş ve literatüre *siber kültür/ cyberculture* (Lévy, 2001), *arayüz kültürü/ interface culture* (Johnson, 1997), *İnternet kültürü/ Internet culture* (Zittrain, 2014), *siber toplumun sanal kültürü/ virtual culture in cybersociety* (Jones,1997) gibi sözcüklerle girmiştir.

Dijital kültür (siber kültür) teriminin bilinen en eski kullanımı 1963’de Oxford English Dictionary’de geçmektedir. “Siberkültür çağında, pulluklar kendi kendilerini çeker ve kızarmış tavuklar tabaklarımız üzerine doğru uçar” cümlesi ile gelecek hakkında bir

öngöründe bulunulmuştur. Oysa bugün görülmüştür ki, siber kültür bilgisayar ağı kullanıcıları arasında gelişen, onlara özgü bir kültürdür. Bu kültür, tamamen çevrimiçi bir kültür olabilir ya da hem sanal hem de fiziksel dünyalara yayılabilir.

Aynı sözlüğün son versiyonunda dijital kültür (siber kültür), “yaygın otomasyon ve bilgisayarlaşmanın getirdiği sosyal koşullar ve bilgisayarları, özellikle İnternet’i çevreleyen kültür” olarak ifade edilmektedir. Bir başka tanıma göre dijital kültür (siber kültür), “bilgisayar ve İnternet kullanımı sonucu gelişen ve alışkanlıklar, değerler ve kültürün diğer elementlerinden oluşan benzersiz bir dizi”dir (Cyberculture, t.y).

İnternet ve ağ iletişiminin yeni formları olan çevrimiçi topluluklar, çok oyunculu çevrimiçi oyunlar, vücutta taşınabilir bilgisayarlar, sosyal medya ve mobil uygulamaların daha önce görülmemiş farklı bir kültür oluşturması, beklenen bir durum olarak görülmelidir. Nitekim her yeni teknik ve teknoloji beraberinde kendi kültürünü de getirmiştir. Remi Otani’ye (2009) göre iletişim, eğlence ve iş için bilgisayar ağlarının yaygın kullanımı sonucu ortaya çıkan toplumsal koşulları ifade eden dijital kültür, var olan önceki medya kültürleri ile yer değiştirmekten ziyade, onlar ile birlikte yaşayacaktır. Bununla birlikte, insanları medyayı daha fazla kullanma yönünde etkileyecek ve değiştirecek bir potansiyele sahiptir. Dijital kültür, tablet, telefon, e-kitap okuyucu gibi teknolojik araçların kullanımı ve bu araçların düzenli kullanımı sonucu oluşan günlük alışkanlıklar ve davranış biçimleri ile kendini göstermektedir. Sonuç olarak, dijital kültür, bilgisayar, İnternet ve akıllı cep telefonlarıyla hızlanmış bilgi iletişiminin bir sonucu olarak ortaya çıkan yeni yaşam biçimi ve bu yaşam biçiminin ürettiği maddi ve manevi değerler bütünü olarak tanımlanabilir.

Dijital kültür, hayatın her alanında derin izler bırakmakta ve birçok sahayı etkilemektedir. Dijital kültürün en çok etkilediği alanlardan biri Bilgi ve Belge Yönetimi / Kütüphanecilik alanıdır. Bu alan, gerek akademik çalışmalarda, gerekse mesleki uygulamalarda dijital kültürün etkisi altında kalmaktadır.

Bilgi ve Belge Yönetimi disiplininin uygulama sahası olan kütüphanelerde de dijital kültür odaklı bir dönüşüm söz konusudur. Özellikle üniversite kütüphaneleri, hem sürekli araştırma yapma ihtiyacındaki akademisyenlerden, hem de dijital kültür ortamında doğan ve çağa uygun hizmet talep eden gençlerden oluşan kullanıcı kitlesi nedeniyle ayrı bir öneme sahiptir. Üniversite kütüphaneleri, dijital çağa uyum sağlamadıkları sürece bağlı buldukları üniversitelerin amaç ve işlevlerini yerine getiremeyeceklerdir. Bu sebeple ortaya çıkan, üniversite kütüphanesi çalışanlarının dijital kültüre yaklaşımlarının incelenmesi ihtiyacı, bu çalışma ile karşılanmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın Amacı, Kapsamı ve Yöntemi

Araştırmanın amacı, İstanbul’daki üniversite kütüphanelerinde çalışan meslek elemanlarının dijital kültür karşısındaki sosyal ve meslekî tutumlarını ortaya koymaktır. Bu çerçevede araştırmanın iki temel sorusu bulunmaktadır:

- Kütüphanecilerin sosyal yaşamlarında dijital kültüre ilişkin tutumları nasıldır?

- Kütüphanecilerin meslekî yaşamlarında dijital kültüre ilişkin tutumları nasıldır?

Üniversite kütüphanesi çalışanlarının dijital kültür karşısındaki tutumlarını İstanbul örneğinde ortaya koymaya yönelik bu araştırma, veri edinme yöntemleri arasından, bağımlı değişkene bir etkide bulunmadan durumun varoluş şeklini betimlemeyi amaçlayan *betimsel tarama modelinde* desenlenmiştir. Araştırmada ayrıca kalem-kâğıt yoluyla bireyin ya da grubun kendisi hakkında bilgi vermesi olarak tanımlanan *anket tekniği* (Kaptan, 1998, s.75) kullanılmıştır.

Araştırmanın evrenini, 2015 yılının Ocak-Nisan aylarında İstanbul'daki üniversite kütüphanelerinde çalışmakta olan meslek elemanları oluşturmaktadır. Bu meslek elemanlarının kapsamına, Bilgi ve Belge Yönetimi (Kütüphanecilik) bölümlerinden mezun kütüphaneciler, başka lisans programlarından mezun olan kütüphane çalışanları, lisansüstü öğrenim görmüş konu uzmanları ve diğer kütüphane personeli dâhil edilmiştir.

Bu araştırmanın yapıldığı 2015 yılında İstanbul'da 9'u devlet üniversitesi, 38'i vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 47 üniversite kütüphanesi bulunmakta olup bu kütüphanelerdeki toplam personel sayısı 2015 yılının Ocak-Nisan aylarında alınan verilere göre 626 olarak belirlenmiştir.

Çalışmada, bu 626 kişinin tamamına ulaşılması hedeflenmiş ve *tam sayım örnekleme* yöntemi tercih edilmiştir. Bunun için İstanbul'daki üniversite kütüphanelerinin yönetici ve çalışanlarına mail atılmış ve telefon edilmiştir. Ayrıca 15 üniversite kütüphanesi ziyaret edilerek kütüphane çalışanları ile yüz yüze görüşülmüştür. Ancak araştırmaya destek vermeyi kabul ederek form dolduranların sayısı, evrenin tamamını kapsamaya yeterli olmamıştır. Süreçte toplam 233 meslek elemanına ulaşılmış ancak ölçeğe eksik cevap verme ya da bir soruya birden fazla cevap kodlama gibi nedenlerle 13 kişinin cevapları analiz dışı bırakılmıştır. Sonuçta 11 basılı, 2 elektronik olmak üzere toplam 13 form geçersiz kabul edilmiştir. Böylece araştırmanın örneklemini İstanbul'daki üniversite kütüphanelerinde çalışmakta olan meslek elemanlarından 220 kişi oluşturmuştur.

Örneklem büyüklüğünün hesaplanmasında aşağıdaki formül (Çingir, 2009, s.64) kullanılmış olup 220 kişilik örneklem grubu, 626 kişilik evreni % 95 güvenilirlik oranı ve 0,05 hata payı ile temsil etmektedir.

$$n = \frac{t^2 \cdot p \cdot q}{d^2 + \frac{t^2 \cdot p \cdot q}{N}}$$

N= 626 kişi (evren)

t = 1,96 (örneklem hatası)

p= 0,5 (evrende görülme olasılığı)

q= 0,5 (evrende görülmeme olasılığı)

d= 0,05 (hata payı)

n= 220 kişi (örneklem büyüklüğü)

Araştırma kapsamında çeşitli kaynaklardan faydalanılarak bir soru formu hazırlanmış ve *Dijital Kültür Bataryası* olarak adlandırılmıştır. *Dijital Kültür Bataryası* dört kısımdan oluşmaktadır. (Tablo 1) Bu kısımlardan birincisi katılımcıların kişisel bilgilerini öğrenmeye yönelik olan demografik ve meslekî sorulardan oluşan bilgi formu; ikincisi bilgi ve iletişim teknolojileri ve sosyal medya kullanımına yönelik sorular içeren formdur. Üçüncü kısım, katılımcıların dijital kültüre ilişkin sosyal tutumlarını ölçmeyi hedefleyen ve standart iki ölçekten faydalanılarak hazırlanan bir formdan oluşmaktadır. Dördüncü kısımda ise katılımcıların dijital kültüre ilişkin meslekî tutumlarının ölçülmesini hedefleyen sorulara yer verilmiştir. (Dijital Kültür Bataryası, makalenin sonunda Ek-1 başlığı altında bulunmaktadır.)

Tablo 1
Dijital Kültür Bataryası'nın soru dağılımı

<i>Demografik ve Meslekî Bilgi Formu</i>	<i>BİT ve Sosyal Medya Kullanımı Bilgi Formu</i>
<i>Dijital Kültüre İlişkin Sosyal Tutum Ölçeği</i>	<i>Dijital Kültüre İlişkin Meslekî Tutum Anketi</i>

Demografik ve Meslekî Bilgi Formu, Örneklem grubunu oluşturan meslek elemanlarının demografik özelliklerini ve meslekî konumlarını belirlemek üzere araştırmacı tarafından geliştirilmiş on soruluk formdur. Bu formda, katılımcıların cinsiyeti, medeni durumu, doğum yılı, doğduğu il, öğrenim durumu, çalıştığı kurumdaki konumu ve iş tecrübesi hakkında bilgiler istenmektedir.

BİT ve Sosyal Medya Kullanımı Bilgi Formu, Örnekleme oluşturan meslek elemanlarının bilgi ve iletişim teknolojisi ve sosyal medya kullanımını belirlemek üzere araştırmacı tarafından geliştirilmiş on soruluk formdur. Bu formda, bilgisayar başında geçirilen zaman miktarı, İnternet üzerinden gerçekleştirilen faaliyetler ve sosyal medya kullanımı hakkında sorular bulunmaktadır.

Dijital Kültüre İlişkin Sosyal Tutum Ölçeği, üniversite kütüphanesi çalışanlarının sosyal yaşamdaki dijital kültür tutumlarını ölçmek için bir araya getirilmiş kırk maddeden oluşmaktadır. Form hazırlanırken iki standart ölçekten faydalanılmıştır. Bunlar, Argın tarafından geliştirilen “Sosyal Medya Tutum Ölçeği” ile Tavşancıl ve Keser tarafından geliştirilen “İnternet Kullanımına Yönelik Likert Tutum Ölçeği”dir.

Argın (2013) tarafından geliştirilen “Sosyal Medya Tutum Ölçeği”, üniversite öğrencilerine yönelik olarak geliştirilen beşli likert tipinde bir ölçektir. Ölçek, altısı olumsuz, on yedisi olumlu olmak üzere toplam yirmi üç maddeden oluşmaktadır. Bu maddeler, *paylaşım ihtiyacı*, *sosyal yetkinlik*, *sosyal izolasyon* ve *öğretmenlerle ilişki* olmak üzere dört faktörden oluşmaktadır. Bu araştırmada ölçeğin 8 maddelik *paylaşım ihtiyacı* ve 6 maddelik *sosyal yetkinlik* faktörleri kullanılmıştır.

Tavşancıl ve Keser (2002, s.79-100) tarafından geliştirilen “İnternet Kullanımına Yönelik Likert Tutum Ölçeği”, *İnternet'in öğretimde kullanımı*, *araştırmada kullanımı*, *sosyal*

etkileşimde kullanımı, iletişimde kullanımı, bilgi paylaşımında kullanımı ve İnternet'in öğretimde kullanımından hoşlanma olmak üzere altı alt faktör altında toplanmıştır. Beşli likert tipinde hazırlanan tutum ölçeğinde 7 olumsuz ve 26 olumlu olmak üzere toplam 31 madde yer almaktadır. Bu araştırmada ölçekten beş alt faktör ve yirmi altı madde kullanılmıştır. Bunlar, 7 maddelik *İnternet'in öğretimde kullanımı*, 4 maddelik *İnternet'in sosyal etkileşimde kullanımı*, 4 maddelik *İnternet'in iletişimde kullanımı*, 4 maddelik *İnternet'in bilgi paylaşımında kullanımı* ve 7 maddelik *İnternet'in araştırmada kullanımı* faktörlerinden oluşmaktadır.

Dijital Kültür Meslekî Tutum Anketi hazırlanırken, literatür ve gözlemlerden, Öztemiz tarafından hazırlanan 16 maddelik "Bilgi Teknolojilerinin Bilgi Profesyonelliğine Etkisi Ölçeği" (Öztemiz, 2012, s.9) ile Cavaş, Cavas, Karaoğlan ve Kışla tarafından geliştirilen 38 maddelik "Öğretmenlerin BİT'e Yönelik Tutum Ölçeği"nden (2009, s.20-32) faydalanılmıştır. "Öğretmenlerin BİT'e Yönelik Tutum Ölçeği"nde bulunan öğretmenler ve eğitimle ilgili bazı sorular kütüphanecilere ve kütüphanecilik mesleğine uyarlanmıştır.

Hazırlanan soruların verimliliğinin tespiti için uzman görüşü formu hazırlanmış ve konuyla ilgili akademisyenlerin dikkatine sunulmuştur. Bu kapsamda Bilgi ve Belge Yönetimi, Sosyoloji ve Rehberlik-Psikolojik Danışmanlık alanlarında uzman 6 öğretim üyesinin görüşlerine başvurulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda anket soruları son haline ulaştırılmıştır.

Elde edilen veriler SPSS 19.0 istatistik paket programına aktarılarak analiz edilmiştir. Veriler tanımlanırken sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum değerler kullanılmıştır. İki grubun ortalamaları karşılaştırılırken parametrik olmayan testlerden Mann-Whitney U Testi; değişkenler arası ilişkinin değerlendirilmesinde ise Pearson Korelasyon Testi kullanılmıştır. Anlamlı ilişki bulunan değişkenler arasındaki ilişki ve etki düzeylerini belirlemek amacıyla regresyon testi uygulanmıştır. P<0.05 düzeyi istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

Bulgular ve Yorum

Demografik ve Meslekî Bilgilere İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılarak örneklem grubunu oluşturan 220 kütüphane çalışanının

- 112'si (%50,9) erkek, 108'i (%49,1) kadındır.
- 99'u (%45) bekâr, 115'i (%52,3) evlidir. 6 katılımcı (% 2,7) bu soruyu cevapsız bırakmıştır
- 57'si (% 25,9) 20-29 yaş grubunda, 84'ü (% 38,2) 30-39 yaş grubunda, 58'i (% 26,4) 40-49 yaş grubunda ve 21'i (% 9,5) 50 yaş ve üstü gruptadır.
- 4'ü (%1,8) ilköğretim, 28'i (%12,7) lise, 17'si (%7,7) önlisans, 119'u (%54,1) lisans, 49'u (%22,3) yüksek lisans, 3'ü (%1,4) doktora mezunudur.
- 42'si (% 19,1) 2011-2014 yıllarında, 41'i (% 18,6) 2006-2010 yıllarında, 72'si (%32,7) 1991-2005 yıllarında, 13'ü (%5,9) 1981-1990 yıllarında, 1'i (0,5) 1970-1980 yıllarında

üniversite lisans programından mezun olmuştur. 49'u üniversite mezunu olmayan 51 katılımcı (%23,2) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

- 10'u (%4,5) Ankara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi (BBY) Bölümü'nden, 11'i (%5) Hacettepe Üniversitesi BBY Bölümü'nden, 88'i (% 40) İstanbul Üniversitesi BBY Bölümü'nden, 15'i (%6,8) Marmara Üniversitesi BBY Bölümü'nden, 2'si (%0,9) Atatürk Üniversitesi BBY Bölümü'nden, 44'ü (% 20) diğer lisans bölümlerinden mezun olmuştur. 49'u üniversite mezunu olmayan 50 katılımcı (%22,7) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.
- 65'i (% 29,5) İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi'nde, 48'i (%21,8) İstanbul Teknik Üniversitesi Kütüphanesi'nde, 19'u (% 8,6) Marmara Üniversitesi Kütüphanesi'nde, 13'ü (% 5,9) Yıldız Teknik Üniversitesi Kütüphanesi'nde, 4'ü (% 1,8) Galatasaray Üniversitesi Kütüphanesi'nde, 4'ü (% 1,8) Mimar Sinan Üniversitesi Kütüphanesi'nde, 7'si (% 3,2) Kadir Has Üniversitesi Kütüphanesi'nde, 7'si (% 3,2) Şehir Üniversitesi Kütüphanesi'nde, 7'si (% 3,2) Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Kütüphanesi'nde, 4'ü (% 1,8) Sabahattin Zaim Üniversitesi Kütüphanesi'nde, 4'ü (% 1,8) Bahçeşehir Üniversitesi Kütüphanesi'nde, 9'u (% 4,1) Koç Üniversitesi Kütüphanesi'nde, 8'i (% 3,6) Sabancı Üniversitesi Kütüphanesi'nde, 3'ü (% 1,4) Medeniyet Üniversitesi Kütüphanesi'nde, 2'si (% 0,9) Bezmialem Üniversitesi Kütüphanesi'nde, 2'si (% 0,9) Aydın Üniversitesi Kütüphanesi'nde, 2'si (% 0,9) Özyeğin Üniversitesi Kütüphanesi'nde, 2'si (% 0,9) Üsküdar Üniversitesi Kütüphanesi'nde, 2'si (% 0,9) Bilgi Üniversitesi Kütüphanesi'nde, 2'si (% 0,9) Kültür Üniversitesi Kütüphanesi'nde, 2'si (% 0,9) Medipol Üniversitesi Kütüphanesi'nde, 1'i (% 0,5) Türk Alman Üniversitesi Kütüphanesi'nde, 1'i (% 0,5) Arel Üniversitesi Kütüphanesi'nde, 1'i (% 0,5) Okan Üniversitesi Kütüphanesi'nde, 1'i (% 0,5) Doğu Üniversitesi Kütüphanesi'nde görev yapmaktadır.
- 23'ü (% 10,5) 1 yıldan az, 77'si (%35) 1-5 yıldır, 51'i (23,2) 6-11 yıldır, 26'sı (11,8) 12-17 yıldır, 22'si (%10) 18-23 yıldır, 14'ü (%6,4) 24 yıl ve daha fazla süredir, aynı kütüphanede çalışmaktadır. 7 katılımcı (% 3,2) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.
- 70'i (% 31,8) seçme, sağlama, satın alma, kataloglama ve sınıflama gibi teknik hizmetlerde; 44'ü (% 20) kullanıcı hizmetlerinde; 12'si (% 5,5) süreli yayınlar biriminde, 17'si yönetsel görevlerde çalışmaktadır. Katılımcıların 32'si (%14,5) ise aynı anda çeşitli birimlerde görev yaptığını ifade etmiştir.

BİT ve Sosyal Medya Kullanımına İlişkin Bulgular

Örneklem grubunu oluşturan 220 katılımcının;

- 178'inin (% 80,9) evinde İnternet bağlantısı varken, 42'sinin (%19,1) evinde İnternet bağlantısı yoktur.
- 49'unun (% 22,3) cep telefonunda İnternet bağlantısı yokken, 49'unun (% 22,3) cep telefonunda 4 GB ve üstü, 68'nin (% 30,9) cep telefonunda 2 GB, 54'ünün (%24,5) cep

telefonunda 1 GB ve altı hızında İnternet bağlantısı bulunmaktadır.

- 23'ü (%10,5) bilgisayar başında gün içinde 10'dan fazla saat kalırken, 118'i (% 53,6) 7-10 saat, 47'si (% 21,4) 5-7 saat, 18'i (% 8,2) 3-5 saat, 11'i (% 5) 1-3 saat kalmaktadır. 3 katılımcı (%1,4) ise bilgisayar başında gün içinde 1 saatten az kaldığını ifade etmiştir.
- 6'sı (% 2,7) İnternet'te gün içinde 10'dan fazla saat kalırken, 5'i (% 2,3) 7-10 saat, 23'ü (% 10,5) 5-7 saat, 22'si (% 10) 3-5 saat, 109'u (% 49,5) 1-3 saat kalmaktadır. 55 katılımcı (%25) ise İnternet'te gün içinde 1 saatten az kaldığını belirtmiştir.
- 16'sı (% 7,3) İnternet'te 17 ve üstü sayıda faaliyet gerçekleştirirken, 41'i (% 18,6) 12-16 faaliyet gerçekleştirmekte, 76'sı (%34,5) 8-11 faaliyet, 78'i (%35,5) 3-7 faaliyet, 8'i (% 3,6) 0-2 faaliyet gerçekleştirmektedir.
- 10'u (% 4,5) İnternet'te 17 ve üstü sayıda üyelik hesabına sahipken, 14'ü (% 6,4) 12-16, 42'si (% 19,1) 8-11, 111'i (% 50,5) 3-7, 43'ü (% 19,5) 0-2 sayıda üyelik hesabına sahiptir.

Sosyal medyayı ziyaret etme sıklığı

- Örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 36'sı (% 16,4) Twitter, Facebook, Instagram ve benzeri sosyal medyayı ziyaret etmek için daima çevrimiçi durumdadır. Katılımcıların 72'si (% 32,7) her gün en az 3 kere, 44'ü (% 20) her gün 1 kere, 22'si (% 10) haftada birkaç kere, 6'sı (% 2,7) haftada 1 kere, 7'si (% 3,2) haftada 1'den az Twitter, Facebook, Instagram ve benzeri sosyal medyayı ziyaret etmektedir. 32 katılımcının (% 14,5) ise herhangi bir sosyal medya hesabı bulunmamaktadır. 1 katılımcı (% 0,5) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Teknolojik ürün harcaması

- Teknolojik ürünler için örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 111'i (%50,5) harcamalarının %1-10'unu, 72'si (% 32,7) % 11-25'ini, 20'si (% 9,1) % 26-50'sini ayırmaktadır. 7 katılımcı (% 3,2) harcamalarının % 50'den fazlasını teknolojik ürünler için yaparken, 10 katılımcı (% 4,5) bu konuda herhangi bir harcamasının olmadığını ifade etmiştir.

İnternet ve sosyal medya hesapları

Örneklem grubunu oluşturan katılımcıların;

- 206'sı (% 93,6) e-posta hesabına sahiptir. 14 katılımcının (% 6,4) ise e-posta adresi bulunmamaktadır.
- 27'si (% 12,3) bir blog hesabına sahiptir. 193 katılımcının (%87,7) ise blog hesabı bulunmamaktadır.
- 17'si (% 7,7) kişisel web sayfasına sahiptir. 203 katılımcının (% 92,3) ise web sayfası

bulunmamaktadır.

- 172'si (% 78,2) Facebook hesabına sahiptir. 48 katılımcının (% 21,8) ise Facebook hesabı bulunmamaktadır.
- 107'si (% 48,6) Twitter hesabına sahiptir. 113 katılımcının (% 51,4) ise Twitter hesabı bulunmamaktadır.
- 80'i (% 36,4) Instagram, Tumbrl gibi fotoğraf paylaşım sitelerini kullanmaktadır. 140 katılımcının (% 63,6) ise Instagram, Tumbrl vb. hesabı bulunmamaktadır.
- 66'sı (% 30) Skype, Google Talk gibi görüntülü görüşme sitelerini kullanmaktadır. 154 katılımcının (% 70) ise bu türde bir hesabı bulunmamaktadır.
- 67'si (% 30,5) YouTube, TeacherTube gibi video paylaşım sitelerini kullanmaktadır. 153 katılımcının (% 69,5) ise bu türde bir hesabı bulunmamaktadır.
- 17'si (% 7,7) Slideshare vb. slayt paylaşım sitelerine üyedir. 203 katılımcının (% 92,3) ise bu türde bir hesabı bulunmamaktadır.
- 88'i (% 40) LinkedIN, Yenibiris vb. kariyer sitelerine üyedir. 132 katılımcının (% 60) ise bu türde bir hesabı bulunmamaktadır.
- 206'sının (% 93,6) oyun ve eğlence sitelerine üyeliği bulunmazken, 14 katılımcının (% 6,4) bulunmaktadır.
- 220 katılımcının 204'ünün (% 92,7) forum ve sohbet sitelerine üyeliği bulunmazken, 16 katılımcının (% 7,3) bulunmaktadır.
- 195'inin (% 88,6) Ekşisözlük vb. fikir paylaşım sitelerine üyeliği bulunmazken, 25 katılımcının (% 11,4) bulunmaktadır.
- 179'unun (% 81,4) kültür-sanat eğitim sitelerine üyeliği bulunmazken, 41 katılımcının (% 18,6) bulunmaktadır.
- 190'ının (% 86,4) program indirme sitelerine üyeliği bulunmazken, 30 katılımcının (% 13,6) bulunmaktadır.
- 126'sının (% 57,3) alışveriş sitelerine üyeliği bulunmazken, 94 katılımcının (% 42,7) bulunmaktadır.
- 169'unun (% 76,8) dosya yedekleme ve paylaşım sitelerine üyeliği bulunmazken, 51 katılımcının (% 23,2) bulunmaktadır.
- 193'ünün (% 87,7) şikâyet ve sorun paylaşma sitelerine üyeliği bulunmazken, 27 katılımcının (% 12,3) bulunmaktadır.
- 198'inin (% 90) film ve dizi izleme sitelerine üyeliği bulunmazken, 22 katılımcının (%

10) bulunmaktadır.

- 192'sinin (% 87,3) Coursera vb. kurs ve e-ders sitelerine üyeliği bulunmazken, 28 katılımcının (% 12,7) bulunmaktadır.
- 218'inin (% 99,1) itiraf sitelerine üyeliği bulunmazken, 2 katılımcının (% 0,9) bulunmaktadır.
- 4'ünün (% 1,8) Web üzerinde hiçbir üyelik hesabı bulunmamaktadır.

Dijital Kültür Karşısında Sosyal Tutuma İlişkin Bulgular

Dijital Kültüre İlişkin Sosyal Tutum Ölçeği içindeki *İnternet'in öğretimde kullanımı, İnternet'in sosyal etkileşimde kullanımı, İnternet'in iletişimde kullanımı, İnternet'in bilgi paylaşımında kullanımı, İnternet'in araştırmada kullanımı, Paylaşım ihtiyacı ve Sosyal yetkinlik* adlarını taşıyan 7 alt faktöre verilen cevaplar analiz edilmiştir.

İnternet'in öğretimde kullanımı faktörü

"İnternet insanların eğitilme haklarını kullanmalarını sağlayan bir araçtır"; "İnternet'te öğrendiğim konuyu istediğim kadar tekrar edebilmek beni rahatlatıyor"; "İnternet öğretmenin veriminde artış sağlar"; "Bence İnternet öğretimin kalitesini arttırıyor"; "İnternet'te kendi hızıma uygun öğrenme fırsatı yakalıyorum"; "İnternet'te öğrenci merkezli yaklaşımla öğretim yapılması öğrenme isteğimi arttırıyor" ve "İnternet'te öğrenmek beni eğlendiriyor" maddelerinden oluşan faktördeki maddelere verilen cevapların ortalama puanları 3,5 ile 3,8 arasında değişmektedir. (Tablo 2)

Tablo 2

İnternet'in öğretimde kullanımı faktörü için frekans ve yüzde değerleri

Soru No	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam
1	N 3 % 1,4%	17 7,7%	24 10,9%	149 67,7%	27 12,3%	220 100,0%
2	N 2 % ,9%	11 5,0%	29 13,2%	144 65,5%	34 15,5%	220 100,0%
3	N 4 % 1,8%	15 6,8%	38 17,3%	131 59,5%	32 14,5%	220 100,0%
4	N 2 % ,9%	28 12,7%	45 20,5%	121 55,0%	24 10,9%	220 100,0%
5	N 3 % 1,4%	18 8,2%	39 17,7%	138 62,7%	22 10,0%	220 100,0%
6	N 2 % ,9%	30 13,6%	57 25,9%	109 49,5%	22 10,0%	220 100,0%
7	N 2 % ,9%	26 11,8%	45 20,5%	128 58,2%	19 8,6%	220 100,0%

Kesinlikle katılmıyorum diyenlerin yok denecek kadar az olduğu oranlar içinde, kararsızım seçeneğini işaretleyenler katılmıyorum seçeneğini işaretleyenlerden fazladır. Bununla birlikte, tamamı İnternet'in eğitim ve öğretimdeki kullanımını olumlayan bu

maddeler için, katılımcıların büyük çoğunluğu, katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum seçeneklerini işaretlemiştir. Bu durumda, İstanbul'daki üniversite kütüphanesi çalışanlarının İnternet'in öğretimde kullanımı konusunda bilinç kazanmış oldukları çıkarımı yapılabilir.

İnternet'in sosyal etkileşimde kullanımı faktörü

“İnternet sayesinde yeni insanlarla tanışıyorum”; *“İnternet'te uzak ülkelerden yeni dostlar ediniyorum”*; *“İnternet'te uzak ülkelerden yeni dostlar edinmek beni mutlu ediyor”* ve *“Sorunlarımı İnternet yoluyla farklı kesimlerden kişilerle paylaşmak beni rahatlatıyor”* maddelerine verilen cevapların ortalama puanları 2,7 ila 3,03 arasında değişmektedir. (Tablo 3)

Tablo 3

İnternet'in sosyal etkileşimde kullanımı faktörü için frekans ve yüzde değerleri

Soru No		Kesinlikle Katılmıyorum		Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum		Toplam
8	N	12	75	41	78	14		220
	%	5,5%	34,1%	18,6%	35,5%	6,4%		100,0%
9	N	16	92	49	53	10		220
	%	7,3%	41,8%	22,3%	24,1%	4,5%		100,0%
10	N	14	88	54	54	10		220
	%	6,4%	40,0%	24,5%	24,5%	4,5%		100,0%
11	N	17	86	38	68	11		220
	%	7,7%	39,1%	17,3%	30,9%	5,0%		100,0%

İnternet aracılığı ile daha önce tanınmayan insanlarla iletişime geçip paylaşımda bulunma tutumlarını ölçen *İnternet'in sosyal etkileşimde kullanımı* faktörüne olumlu ve olumsuz cevap verenlerin oranı birbirine yakındır. Katılımcılar İnternet'te yeni insanlarla tanışmayı biraz daha normal bulurlarken, bu insanlarla dostluk kurmayı kabul etmemektedir. Sorunlarını İnternet aracılığıyla farklı kesimlerle paylaşma noktasında da katılmayanların ve kararsızların toplam oranı, katılanlardan fazladır. Bu durumda, İstanbul'daki üniversite kütüphanesi çalışanlarının İnternet'te yabancı insanlarla iletişim ve yakınlık kurma konusunda temkinli davrandıkları sonucu çıkarılabilir.

İnternet'in iletişimde kullanımı faktörü

“Haberleşmelerimi İnternet aracılığı ile yapmam”; *“İnternet'i iletişimde kullanmam”*; *“Mektup yazmak yerine e-mail kullanırım”* ve *“İnternet'te kendimi özgürce ifade edebiliyorum”*; ifadelerini içeren *İnternet'in iletişimde kullanımı* faktöründeki maddelere verilen cevapların ortalama puanları 3,2 ila 3,9 arasında değişmektedir. (Tablo 4)

Tablo 4

İnternet'in iletişimde kullanımı faktörü için frekans ve yüzde değerleri

Soru No		Kesinlikle Katılmıyorum		Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum		Toplam
12	N	4	42	30	105	39		220
	%	1,8%	19,1%	13,6%	47,7%	17,7%		100,0%
13	N	3	27	21	117	52		220
	%	1,4%	12,3%	9,5%	53,2%	23,6%		100,0%

14	N	5	24	13	120	58	220
	%	2,3%	10,9%	5,9%	54,5%	26,4%	100,0%
15	N	11	50	58	78	23	220
	%	5,0%	22,7%	26,4%	35,5%	10,5%	100,0%

Katılımcıların büyük çoğunluğu İnternet'i iletişimde kullanmadıklarını ve haberleşmelerini İnternet aracılığı ile yapmadıklarını söylerken, mektup yazmak yerine e-mail kullandıklarını ifade etmektedir. Yani faktördeki ilk 3 maddeye verilen cevapların frekans ve yüzde değerleri arasında bir tutarsızlık olduğu görülmektedir.

Bu noktada çıkarılabilecek iki sonuç bulunmaktadır:

1. Katılımcılar elektronik posta kullanıyor yahut e-postayı mektup yazmaya tercih ediyor olsalar bile İnternet'i temel iletişim aracı olarak görmemektedir.
2. Katılımcılar, 12 olumlu ifade içeren maddeden sonra olumsuz ifade içeren ve ters puanlamaya sahip olan 13. ve 14. maddeleri yanlış anlamış ve tam tersi şekilde cevaplamıştır.

Katılımcıların İnternet'te kendilerini özgür olarak ifade edebilme konusundaki düşüncelerinde de hemen hemen üçe bölündükleri görülmektedir. Ancak İnternet'te kendini özgür hissetmeyenler ile kararsızların toplam oranı, diğerlerinden fazladır.

İnternet'in bilgi paylaşımında kullanımı faktörü

"İnternet bana göre fikirlerin özgürce tartışıldığı en iyi ortamdır"; "Dünyadaki olayları izlemek için ana başvuru kaynağım İnternet'tir"; "İnternet bilginin en kolay paylaşıldığı yerdir" ve "İnternet benim için iletişimde ana kaynaktır" maddelerine verilen cevapların ortalama puanları 3,1 ila 4,04 arasında değişmektedir. (Tablo 5)

Tablo 5

İnternet'in bilgi paylaşımında kullanımı faktörü için frekans ve yüzde değerleri

Soru No		Kesinlikle			Kesinlikle		Toplam
		Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Katılıyorum	
16	N	17	52	62	66	23	220
	%	7,7%	23,6%	28,2%	30,0%	10,5%	100,0%
17	N	7	20	11	138	44	220
	%	3,2%	9,1%	5,0%	62,7%	20,0%	100,0%
18	N	2	13	15	133	57	220
	%	,9%	5,9%	6,8%	60,5%	25,9%	100,0%
19	N	11	64	36	89	20	220
	%	5,0%	29,1%	16,4%	40,5%	9,1%	100,0%

İstanbul'daki üniversite kütüphanecileri, İnternet'in fikirlerin özgürce tartışıldığı en iyi ortam olması konusunda üçe bölünmüş durumdadır. Buradan hareketle, kütüphanecilerin İnternet'in özgür bir paylaşım ortamı olduğu konusunda şüpheleri olduğu sonucu çıkarılabilir. Öte yandan, İnternet'in bilginin en kolay paylaşıldığı yer olduğu konusunda hemfikir olanların oranı % 86'dan fazladır. Kütüphanecilerin büyük çoğunluğu (% 82), dünyadaki olayları izlemek için ana başvuru kaynağı olarak İnternet'i

kullanılmaktadır. İnternet'i iletişimde ana kaynak olarak görenlerin oranı ise % 49 civarındadır. Bu durum, *İnternet'in iletişimde kullanımı* faktöründeki ilgili maddelere verilen cevaplarla paralellik göstermektedir. Buradan yola çıkarak İstanbul'daki üniversite kütüphanecilerinin büyük kısmının İnternet'i iletişim amacıyla kullanmadıkları sonucu çıkarılabilir.

İnternet'in araştırmada kullanımı faktörü

"İnternet süper bir kütüphanedir"; "İnternet eşzamanlı bilgi alışverişi sağladığından ilgimi çekiyor"; "İnternet'te istediğim kaynağa ulaşmak beni sevindiriyor." ; "İnternet'te araştırma yapmak bana sıkıcı gelir"; "Araştırma yaparken İnternet'ten yararlanmam"; "İnternet araştırma yapma isteğimi artırıyor"; "İnternet üzerinden tarama yapmaktan hoşlanmıyorum." maddelerine verilen cevapların ortalama puanları 3,05 ila 4,08 arasında değişmektedir. (Tablo 6)

Tablo 6

İnternet'in araştırmada kullanımı faktörü için frekans ve yüzde değerleri

Soru No	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam
20	N 21	61	40	80	18	220
	% 9,5%	27,7%	18,2%	36,4%	8,2%	100,0%
21	N 1	13	31	151	24	220
	% ,5%	5,9%	14,1%	68,6%	10,9%	100,0%
22	N 2	18	21	142	37	220
	% ,9%	8,2%	9,5%	64,5%	16,8%	100,0%
23	N 3	17	24	132	44	220
	% 1,4%	7,7%	10,9%	60,0%	20,0%	100,0%
24	N 3	16	10	122	69	220
	% 1,4%	7,3%	4,5%	55,5%	31,4%	100,0%
25	N 6	26	47	124	17	220
	% 2,7%	11,8%	21,4%	56,4%	7,7%	100,0%
26	N 3	28	30	107	52	220
	% 1,4%	12,7%	13,6%	48,6%	23,6%	100,0%

Faktörün ilk maddesi olan *"İnternet süper bir kütüphanedir"* ifadesi meslekî anlamda göreceli yorumlara açık bir maddedir. Bu sebeple, ifadeye katılan, katılmayan veya bu konuda kararsız kalan katılımcıların oranları %44, %37 ve %18 civarındadır. *"İnternet eşzamanlı bilgi alışverişi sağladığından ilgimi çekiyor"; "İnternet'te istediğim kaynağa ulaşmak beni sevindiriyor."* ve *"İnternet araştırma yapma isteğimi artırıyor"* maddelerine katılımcıların büyük çoğunluğu (%79, %81, %64) olumlu yanıt vermiştir. Eşzamanlı bilgi alışverişi sağlaması, istenilen kaynağa hemen ulaşabilme imkânı sunması gibi nedenlerle İnternet'in varlığından mutlu olan ve araştırma yapma isteğinin İnternet sayesinde arttırdığını söyleyen kişilerin *"Araştırma yaparken İnternet'ten yararlanmam"; "İnternet'te araştırma yapmak bana sıkıcı gelir"* ve *"İnternet üzerinden tarama yapmaktan hoşlanmıyorum"* maddelerine de yüksek puan (%80, %86, %72) vermiş olmaları oldukça şaşırtıcıdır. Üstelik bu maddelere verilen cevapların yüzdelik oranları İnternet'in araştırmada kullanımını olumlayan diğer maddelerin oranından

yüksektir. Sonuç olarak, İstanbul'daki üniversite kütüphanecilerinin büyük kısmının kişisel araştırma ve bilgi ihtiyaçlarını karşılarken İnternet'ten yararlanmadıkları, yararlansalar dahi bundan hoşlanmadıkları ortaya çıkmaktadır.

Paylaşım ihtiyacı faktörü

Bu faktördeki maddelere verilen cevapların ortalama puanları 2,9 ila 3,5 arasında değişmektedir. Faktör maddelerine verilen cevapların oranında dikkat çekici olan, katılanlar, katılmayanlar ve kararsızların oranlarının maddelerin çoğunda birbirine yakın çıkmasıdır.

“Sosyal medya siteleri sayesinde düzenlenen etkinliklerden haberim olması hoşuma gidiyor” maddesi % 69,1 kesinlikle katılıyorum / katılıyorum oranıyla en yüksek puanı alan madde durumundadır. “Sosyal medya siteleri sayesinde ortak ilgi ve amaçlara sahip olduğum kişilere ulaşabileceğimi düşünüyorum” ifadesine ise katılımcıların % 59,6’sı katılmaktadır. Ve “paylaşımlarımın arkadaşlarım tarafından beğenilmesinden hoşlanıyorum” ifadesine katılımcıların % 56,8’i katılmaktadır. Bu 3 madde dışındaki 5 maddeye katılanların oranları ise % 50’den düşüktür. (Tablo 7)

Tablo 7

Paylaşım ihtiyacı faktörü için frekans ve yüzde değerleri

Soru No	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam
27	N 22 % 10,0%	48 21,8%	63 28,6%	76 34,5%	11 5,0%	220 100,0%
28	N 20 % 9,1%	58 26,4%	66 30,0%	69 31,4%	7 3,2%	220 100,0%
29	N 15 % 6,8%	47 21,4%	52 23,6%	94 42,7%	12 5,5%	220 100,0%
30	N 17 % 7,7%	34 15,5%	44 20,0%	114 51,8%	11 5,0%	220 100,0%
31	N 9 % 4,1%	39 17,7%	41 18,6%	119 54,1%	12 5,5%	220 100,0%
32	N 13 % 5,9%	51 23,2%	57 25,9%	92 41,8%	7 3,2%	220 100,0%
33	N 8 % 3,6%	28 12,7%	32 14,5%	130 59,1%	22 10,0%	220 100,0%
34	N 10 % 4,5%	42 19,1%	59 26,8%	100 45,5%	9 4,1%	220 100,0%

BİT ve sosyal medya kullanımına ilişkin bulgular içinde görülebileceği üzere, araştırmaya katılan 220 kişinin 32’si (%14,5) sosyal medya kullanmadıklarını ve hiçbir hesaplarının olmadığını ifade etmiştir. Bununla birlikte, katılımcıların 36’sı (% 16,4) daima çevrimiçi durumda olduklarını belirtirlerken, 72’si (% 32,7) her gün en az 3 kere, 44’ü (% 20) her gün 1 kere, 22’si (% 10) haftada birkaç kere, 6’sı (% 2,7) haftada 1 kere, 7’si (% 3,2) haftada 1’den az sosyal medyayı ziyaret ettiğini ifade etmiştir. Bu durumda toplam 187 katılımcı sosyal medyayı kullanmaktadır ve bunların 152’si her gün az 1 kere sosyal medya sitelerine

girmektedir. Ancak oranlara bakıldığında, bu 152 kişinin sadece 87'si sosyal medya sitelerinde gördüğü paylaşımları arkadaşlarıyla sohbet konusu yapmaktan hoşlanmaktadır. Sadece 76'sı sosyal medya sitelerindeki içerikler hakkında yorum yapmaktan hoşlanmaktadır. Ve sadece 106'sı sosyal medya sitelerinde yazı, video, müzik vb. paylaşımlarda bulunmaktan hoşlanmaktadır. 152 kişinin sadece 125'i paylaşımlarının arkadaşları tarafından beğenilmesinden hoşlanmaktadır. Sadece 99'u sosyal medya sitelerinde zaman geçirmekten mutlu olmaktadır. 152 kişinin sadece 109'u arkadaşlarının paylaşımları hakkında yorum yapmasından mutlu olmaktadır. Sonuçlar, katılımcıların büyük çoğunluğunu oluşturan sosyal medya kullanıcısı 187 kişinin sosyal medya kullanırken, içerikler hakkında yorum yapma ve yorum alma, paylaşımları sohbet konusu yapma, yazı, video ve müzik paylaşma gibi sosyal medya faaliyetlerini yapmadıklarını, yapsalar dahi bundan hoşlanmadıklarını, yahut bu konuda doğru bilgi vermek hususunda birtakım çekinceleri olduğunu göstermektedir.

Sosyal yetkinlik faktörü

“Sosyal medya siteleri sayesinde arkadaşlarımla beni fark etmesini isterim”; “Sosyal medya siteleri sayesinde yeni bir kişilik kazandığımı hissediyorum”; “Sosyal medya siteleri sayesinde yalnızlıktan kurtulduğumu düşünüyorum”; “Özel ilgi duyduğum arkadaşlarıma sosyal medya siteleri aracılığıyla duygularımı daha rahat ifade edebiliyorum”; “Sosyal medya siteleri sayesinde daha fazla arkadaşımın olacağını düşünürüm”; “Sosyal medya siteleri sayesinde saygınlık ihtiyacımın karşılandığını düşünüyorum.” maddelerine verilen cevapların ortalama puanları 2,0 ila 2,8 arasında değişmektedir. (Tablo 8)

Tablo 8

Sosyal yetkinlik faktörü için frekans ve yüzde değerleri

Soru No	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam
35	N 21	73	60	61	5	220
	% 9,5%	33,2%	27,3%	27,7%	2,3%	100,0%
36	N 57	96	43	21	3	220
	% 25,9%	43,6%	19,5%	9,5%	1,4%	100,0%
37	N 61	105	28	25	1	220
	% 27,7%	47,7%	12,7%	11,4%	,5%	100,0%
38	N 54	97	37	28	4	220
	% 24,5%	44,1%	16,8%	12,7%	1,8%	100,0%
39	N 54	92	37	31	6	220
	% 24,5%	41,8%	16,8%	14,1%	2,7%	100,0%
40	N 73	96	27	24	0	220
	% 33,2%	43,6%	12,3%	10,9%	0,0%	100,0%

Diğer faktörlere göre Kesinlikle Katılıyorum ve Katılıyorum seçeneklerinin en az işaretlendiği Sosyal yetkinlik faktöründe; katılımcıların büyük çoğunluğu sosyal medya sayesinde yalnızlıktan kurtulduğunu, yeni bir kişilik kazandığını ve saygınlık ihtiyacının karşılandığını kabul etmemektedir. Sonuçlar, katılımcıların sosyal medyada sosyalleşme

beklentilerini ifade etme konusunda bir savunma psikoloji geliştirdiğini yahut gerçekten de sosyalleşmek için sosyal medyaya ihtiyaç duymadıklarını düşündürmektedir.

Dijital Kültür Karşısında Meslekî Tutuma İlişkin Bulgular

Araştırmacı tarafından hazırlanan ve *Dijital Kültüre İlişkin Meslekî Tutum Anketi* adı verilen 21 maddelik soru formuna verilen cevaplar analiz edilmiş ve aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Tablo 9

“Bilgi ve iletişim teknolojisi (BİT) kullanımını bilgi hizmetlerinin amacına ulaşması açısından yararlı görüyorum”

Soru 1	Kesinlikle			Kesinlikle		Toplam
	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Katılıyorum	
N	4	7	12	148	49	220
%	1,82%	3,18%	5,45%	67,27%	22,27%	100,00%

Tablo 9’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan 220 katılımcının 197’si (% 89,49) BİT kullanımını bilgi hizmetlerinin amacına ulaşması açısından yararlı görmektedir. Bunun aksini düşünenlerin sayısı sadece 11 (% 5) iken, kararsızların sayısı 12 (% 5,45)’dir.

Tablo 10

“Bilgi ve iletişim teknolojisinin (BİT) kütüphanede kullanımının kütüphaneci başarısını arttıracığını düşünüyorum”

Soru 2	Kesinlikle			Kesinlikle		Toplam
	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Katılıyorum	
N	2	4	20	126	68	220
%	,91%	1,82%	9,09%	57,27%	30,91%	100,00%

Tablo 10’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan 220 katılımcının 194’ü (% 88,18) kütüphanede BİT kullanımının kütüphaneci başarısını arttıracığını düşünmektedir. Bunun aksini düşünenlerin sayısı sadece 6 (% 2,73) iken, kararsızların sayısı 20 (% 9,09)’dir.

Tablo 11

“Bilgi ve iletişim teknolojisinin (BİT) kütüphane bilimine önemli katkılar sağlayacağını düşünüyorum”

Soru 3	Kesinlikle			Kesinlikle		Toplam
	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Katılıyorum	
N	3	5	11	131	70	220
%	1,36%	2,27%	5,00%	59,55%	31,82%	100,00%

Tablo 11’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan 220 katılımcının 201’i (% 91,37) BİT’in kütüphane bilimine önemli katkılar sağlayacağını düşünmektedir. Bunun aksini düşünenlerin sayısı sadece 8 (% 3,63) iken, kararsızların sayısı 11 (% 5)’dir.

Tablo 12

“BİT’in kütüphane ve bilgi hizmetlerinin kalitesini arttırdığına inanıyorum”

Soru 4	Kesinlikle			Kesinlikle		Toplam
	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Katılıyorum	
N	2	6	21	122	69	220

% 0,91% 2,73% 9,55% 55,45% 31,36% 100,00%

Tablo 12’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan 220 katılımcının 191’i (% 86,81) BİT’in kütüphane ve bilgi hizmetlerinin kalitesini arttırdığına inanmaktadır. Bunun aksini düşünenlerin sayısı sadece 8 (% 3,64) iken, kararsızların sayısı 21 (% 9,55)’dir.

Tablo 13

“BİT’in gelişmesiyle vizyonumuz ve hizmet felsefemiz de gelişme göstermiştir”

Soru 5	Kesinlikle			Kesinlikle		Toplam
	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Katılıyorum	
N	1	6	25	134	54	220
%	0,45%	2,73%	11,36%	60,91%	24,55%	100,00%

Tablo 13’te görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan 220 katılımcının 188’i (% 85,46) BİT’in gelişmesiyle meslekî vizyonun ve hizmet felsefesinin de gelişme gösterdiğini düşünmektedir. Bunun aksini düşünenlerin sayısı sadece 7 (% 3,18) iken, kararsızların sayısı 25 (% 11,36)’tir.

Tablo 14

“BİT’in kütüphaneciler için güven ve cesaret kaynağı olduğunu düşünüyorum”

Soru 6	Kesinlikle			Kesinlikle		Toplam
	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Katılıyorum	
N	3	16	53	116	32	220
%	1,36%	7,27%	24,09%	52,73%	14,55%	100,00%

Tablo 14’te görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan 220 katılımcının 148’i (% 67,28) BİT’in kütüphaneciler için güven ve cesaret kaynağı olduğunu düşünmektedir. 19 katılımcı (% 8,63) bunun aksini düşünürken, 53 katılımcı (% 24,09) bu konuda kararsızdır.

Tablo 15

“BİT’in kütüphanede iş motivasyonunu yükselttiğini düşünüyorum”

Soru 7	Kesinlikle			Kesinlikle		Toplam
	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Katılıyorum	
Sayı	1	13	58	118	30	220
%	0,45%	5,91%	26,36%	53,64%	13,64%	100,00%

Tablo 15’te görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan 220 katılımcının 148’i (% 67,28) BİT’in kütüphanede iş motivasyonunu arttırdığını düşünmektedir. 14 katılımcı (% 6,36) bunun aksini düşünürken, 58 katılımcı (% 26,36) bu konuda kararsızdır.

Tablo 16

“İyi bir kütüphaneci olabilmenin koşullarından birinin de BİT’i etkin bir şekilde kullanmak olduğunu düşünüyorum”

Soru 8	Kesinlikle			Kesinlikle		Toplam
	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Katılıyorum	

N	3	14	24	121	58	220
%	1,36%	6,36%	10,91%	55,00%	26,36%	100,00%

Tablo 16’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan 220 katılımcının 179’u (% 81,36) iyi bir kütüphaneci olabilmenin koşullarından birinin BİT’i etkin bir şekilde kullanmak olduğunu düşünmektedir. 17 katılımcı (% 7,72) bunun aksini düşünürken, 24 katılımcı (% 10,91) bu konuda kararsızdır.

Tablo 17

<i>“Bütün kütüphanecilerin BİT konusunda kendilerini sürekli geliştirmeleri gerektiğini düşünüyorum”</i>						
Soru 9	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam
N	2	11	11	128	68	220
%	0,91%	5,00%	5,00%	58,18%	30,91%	100,00%

Tablo 17’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan 220 katılımcının 196’sı (% 89,09) bütün kütüphanecilerin kendilerini BİT konusunda sürekli geliştirmeleri gerektiğini düşünmektedir. 13 katılımcı (% 5,91) bunun aksini düşünürken, 11 katılımcı (% 5) bu konuda kararsızdır.

Tablo 18

<i>“Elektronik ortam sayesinde emek, zaman ve mekândan tasarruf ediyoruz”</i>						
Soru 10	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam
N	2	5	17	132	64	220
%	0,91%	2,27%	7,73%	60,00%	29,09%	100,00%

Tablo 18’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan 220 katılımcının 196’sı (% 89,09) kütüphanelerde elektronik ortam sayesinde emek, zaman ve mekândan tasarruf edildiğini düşünmektedir. 7 katılımcı (% 3,18) bu fikre katılmazken, 17 katılımcı (% 7,73) bu konuda kararsızdır.

Tablo 19

<i>“Danışma hizmetinin fiziksel mekândan dijital ortama taşınması iyi bir gelişmedir”</i>						
Soru 11	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam
N	6	17	40	121	36	220
%	2,73%	7,73%	18,18%	55,00%	16,36%	100,00%

Tablo 19’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan 220 katılımcının 157’si (% 71,36) danışma hizmetinin fiziksel mekândan dijital ortama taşınmasını iyi bir gelişme olarak görmektedir. 23 katılımcı (% 10,46) bu fikre katılmazken, 40 katılımcı (% 18,18) bu konuda kararsızdır.

Tablo 20

<i>“Kullanıcılar ile ilişkimizin çevrimiçi ortamda yürümesinden memnuniyet duyuyorum”</i>						
Soru 12	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam
N	6	28	49	111	26	220

%	2,73%	12,73%	22,27%	50,45%	11,82%	100,00%
---	-------	--------	--------	--------	--------	---------

Tablo 20’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan 220 katılımcının 137’si (% 62,27) kullanıcılar ile ilişkisinin çevrimiçi ortamda yürümesinden memnuniyet duymaktadır. 34 katılımcı (% 15,46) bunun aksini hissederken, 49 katılımcı (% 22,27) bu konuda kararsızdır.

Tablo 21

“Elektronik yayınlardan sonra basılı koleksiyonun önemini yitirdiğini düşünüyorum”

Soru	Kesinlikle			Kesinlikle		Toplam
	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Katılıyorum	
13						
N	2	40	35	88	55	220
%	,91%	18,18%	15,91%	40,00%	25,00%	100,00%

Tablo 21’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan 220 katılımcının 143’ü (% 65) elektronik yayınlardan sonra basılı koleksiyonun önemini yitirdiğini düşünmektedir. 42 katılımcı (% 19,09) bu fikre katılmazken, 35 katılımcı (% 15,91) bu konuda kararsızdır.

Basılı yayınların kütüphane dermelerinin hala büyük bölümünü oluşturduğu günümüzde % 35’lik bir kesimin basılı yayınların önemini yitirmediğini ifade etmesi doğal bir sonuç olarak değerlendirilebilir.

Tablo 22

“Kütüphane bütçesinin büyük kısmı elektronik yayınlara harcanmalıdır”

Soru	Kesinlikle			Kesinlikle		Toplam
	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Katılıyorum	
14						
N	11	48	61	91	9	220
%	5,00%	21,82%	27,73%	41,36%	4,09%	100,00%

Tablo 22’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan 220 katılımcının 100’ü (% 45,45) kütüphane bütçesinin büyük kısmı elektronik yayınlara harcanması gerektiğini düşünmektedir. 59 katılımcı (% 26,82) bu fikre katılmazken, 61 katılımcı (% 27,73) bu konuda kararsızdır.

Elektronik yayınlara ilgili belirsizlik, elektronik yayın pazarlayan şirketlerin yayınları -kütüphane bütçelerini zorlayacak şekilde- tek kullanımlık, üç kullanımlık gibi paketler halinde satıyor olmaları ve basılı yayınların verdiği alışkanlıklar, katılımcıların 120’sinin (%54,55) *“bütçenin büyük kısmı elektronik yayınlara harcanmalıdır”* ifadesine katılmamasını ya da kararsız kalmasını sağlamıştır, diye düşünülebilir.

Tablo 23

“Yayın seçme, sağlama, kataloglama gibi teknik hizmetlerin tamamı elektronik ortamda yapılmalıdır”

Soru	Kesinlikle			Kesinlikle		Toplam
	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Katılıyorum	
15						
N	8	27	38	114	33	220
%	3,64%	12,27%	17,27%	51,82%	15,00%	100,00%

Tablo 23'te görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan 220 katılımcının 147'si (% 66,82) yayın seçme, sağlama, kataloglama gibi teknik hizmetlerin tamamının elektronik ortamda yapılması gerektiğini düşünmektedir. 35 katılımcı (% 15,91) bu fikre katılmazken, 38 katılımcı (% 17,27) bu konuda kararsızdır.

Tablo 24

"Elektronik kataloğu geleneksel kataloğa tercih ederim"

Soru 16	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam
N	6	25	29	104	56	220
%	2,73%	11,36%	13,18%	47,27%	25,45%	100,00%

Tablo 24'te görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan 220 katılımcının 160'ı (% 72,72) elektronik kataloğu geleneksel kataloğa tercih ettiğini belirtmiştir. 31 katılımcı (% 14,09) bu tercihe katılmazken, 29 katılımcı (% 13,18) bu konuda kararsızdır.

Tablo 25

"BİT'in kütüphanede kullanımı fazladan iş yükü getiriyor"

Soru 17	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam
N	3	21	43	109	44	220
%	1,36%	9,55%	19,55%	49,55%	20,00%	100,00%

Tablo 25'de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan 220 katılımcının 153'ü (% 69,55) BİT'in kütüphanede kullanımının fazladan iş yükü getirdiğini düşünmektedir. 24 katılımcı (% 10,91) bu fikre katılmazken, 43 katılımcı (% 19,55) kararsızdır.

Tablo 26

"BİT kullanılmasının kütüphanecinin sorumluluğunu arttırdığını düşünüyorum"

Soru 18	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam
N	7	32	66	101	14	220
%	3,18%	14,55%	30,00%	45,91%	6,36%	100,00%

Tablo 26'da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan 220 katılımcının 115'i (% 52,27) kütüphanede BİT kullanılmasının kütüphanecinin sorumluluğunu arttırdığını düşünmektedir. 39 katılımcı (% 17,73) bu fikre katılmazken, 66 katılımcı (% 30) kararsızdır.

Tablo 27

"BİT'in araç ve gereçlerini kullanmanın bilgi ve beceri gerektirdiğine inanıyorum"

Soru 19	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam
N	2	15	25	151	27	220
%	,91%	6,82%	11,36%	68,64%	12,27%	100,00%

Tablo 27’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan 220 katılımcının 178’i (% 80,91) BİT’in araç ve gereçlerini kullanmanın bilgi ve beceri gerektirdiğine inanmaktadır. 17 katılımcı (% 7,73) bu fikre katılmazken, 25 katılımcı (% 11,36) kararsızdır.

Tablo 28

“BİT’in kütüphanecilerin yaratıcılığını sınırlandırdığını düşünüyorum.”

Soru 20	Kesinlikle		Kararsızım	Kesinlikle		Toplam
	Katılmıyorum	Katılmıyorum		Katılıyorum	Katılıyorum	
N	3	31	50	92	44	220
%	1,36%	14,09%	22,73%	41,82%	20,00%	100,00%

Tablo 28’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan 220 katılımcının 136’sı (% 61,82) BİT’in kütüphanecilerin yaratıcılığını sınırlandırdığını düşünmektedir. 34 katılımcı (% 15,45) bu fikre katılmazken, 50 katılımcı (% 22,73) kararsızdır.

Tablo 29

“BİT’in kütüphane ve kütüphaneciye rakip oluşturduğunu düşünüyorum”

Soru 21	Kesinlikle		Kararsızım	Kesinlikle		Toplam
	Katılmıyorum	Katılmıyorum		Katılıyorum	Katılıyorum	
N	5	26	45	103	41	220
%	2,27%	11,82%	20,45%	46,82%	18,64%	100,00%

Tablo 29’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan 220 katılımcının 144’ü (% 65,46) BİT’in kütüphane ve kütüphaneciye rakip oluşturduğunu düşünmektedir. 31 katılımcı (% 14,09) bu fikre katılmazken, 45 katılımcı (% 20,45) kararsızdır.

Faktörün son 5 maddesini teşkil eden BİT’in kütüphanecilere fazladan iş yükü ve sorumluluk getirmesi, bilgi ve beceri gerektirmesi, kütüphanecilerin yaratıcılığını sınırlandırması ve kütüphane ve kütüphaneciye rakip oluşturması ile ilgili maddelere de % 50’nin üzerinde katılanın bulunması, kütüphanecilerin kütüphane ve bilgi hizmetlerinde BİT kullanımını desteklemekle birlikte, kendilerine düşen sorumluluklar noktasında kaygı duyduklarını göstermektedir.

Ölçek Sorularının Güvenilirliğinin İncelenmesi

Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplar arasındaki tutarlılığı ifade eden güvenilirlik, soru formunun ölçmek istediği özelliği ne derecede doğru ölçtüğünü gösterir. (Büyüköztürk, 1995, s.75) Güvenilirlik ölçümünde kullanılan Cronbach’s Alpha Katsayısı değerlendirme kriterleri (Özdamar, 1999, s.522) ise aşağıdaki gibidir:

$0,00 \leq \alpha < 0,40$ ise ölçek güvenilir değildir.

$0,40 \leq \alpha < 0,60$ ise ölçek düşük güvenilirliktedir.

$0,60 \leq \alpha < 0,80$ ise ölçek oldukça güvenilirdir.

$0,80 \leq \alpha < 1,00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir.

Dijital Kültür Bataryası soru formunun “Dijital Kültüre İlişkin Sosyal Tutum Ölçeği” bölümü hazırlanırken iki standart ölçekten faydalanılmıştır. Bunlar, Argın tarafından geliştirilen “Sosyal Medya Tutum Ölçeği” ile Tavşancıl ve Keser tarafından geliştirilen “İnternet Kullanımına Yönelik Likert Tutum Ölçeği”dir. “İnternet Kullanımına Yönelik Likert Tutum Ölçeği”nden alınan 5 alt faktör altındaki 26 maddenin; “Sosyal Medya Tutum Ölçeği”nden alınan 2 alt faktör altındaki 14 maddenin ve araştırmacı tarafından hazırlanan dijital kültüre karşı meslekî tutumu ölçen 21 maddenin bu araştırma için güvenilirlik oranları incelenmiş ve Tablo 30’daki sonuçlar elde edilmiştir. Buna göre, araştırmada kullanılan ölçeklerin biri hariç (*İnternet’in iletişiminde kullanımı*) hepsinin Cronbach’s Alpha değerleri yüksek geçerlilik oranına sahiptir.

Tablo 30

Ölçek sorularının güvenilirliğine ilişkin Cronbach's Alpha değerleri

Faktör	Cronbach's Alpha
İnternet’in öğretimde kullanımı	0,856
İnternet’in sosyal etkileşimde kullanımı	0,851
İnternet’in iletişiminde kullanımı	0,487
İnternet’in bilgi paylaşımında kullanımı	0,657
İnternet’in araştırmada kullanımı	0,669
Paylaşım ihtiyacı	0,900
Sosyal yetkinlik	0,899
Dijital kültüre ilişkin meslekî tutum	0.888

“İnternet Kullanımına Yönelik Likert Tutum Ölçeği”nin 7 maddelik *İnternet’in öğretimde kullanımı* faktörünün güvenilirlik katsayısı 0,856’dır. Bu yüksek derecede güvenilir bir katsayıdır. Bu ölçeğin kendi maddeleriyle korelasyonu ise 0,67’nin üzerindedir. Bu durum, ölçeğin güvenilir ve iç tutarlı olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla bundan sonraki hipotez testlerinde analizler, bu 7 maddenin toplam puanı kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Aynı ölçeğin 4 maddelik *İnternet’in sosyal etkileşimde kullanımı* faktörünün güvenilirlik katsayısı 0,851’dir. Bu yüksek derecede güvenilir bir katsayıdır. Bu ölçeğin kendi maddeleriyle korelasyonu ise 0,7’nin üzerindedir. Bu durum, ölçeğin güvenilir ve iç tutarlı olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla bundan sonraki hipotez testlerinde analizler, bu 4 maddenin toplam puanı kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Aynı ölçeğin 4 maddelik *İnternet’in iletişiminde kullanımı* faktörünün güvenilirlik katsayısı 0,487’dir. Bu ölçeğin maddelerinin korelasyonu ise sırasıyla 0,721, 0,737, 0,581 ve 0,483’tür.

Bu ölçeğin düşük güvenilirlikte çıkması ölçekteki bazı maddelerin katılımcılarca yanlış anlaşılmasından kaynaklandığını düşündürmektedir. Son madde çıkarılarak faktörün güvenilirlik katsayısı yeniden hesaplandığında 0,608’e çıkmaktadır. Son iki madde çıkarıldığında ise 0,773’e çıkmaktadır. Ancak 4 maddelik standart faktörün bütünlüğünü bozmak mümkün olmadığından faktörün toplam puanı değiştirilmeden gösterilmiştir. Ancak bundan sonraki hipotez testlerinde, 4 maddeden oluşan *İnternet’in iletişiminde kullanımı* faktörü değerlendirme dışı bırakılacaktır.

Aynı ölçeğin 4 maddelik *İnternet'in bilgi paylaşımında kullanımı* faktörünün güvenilirlik katsayısı 0,657'dir. Bu oldukça yüksek bir katsayıdır. Bu ölçeğin kendi maddeleriyle korelasyonu 0,7'nin üzerindedir. Bu durum, ölçeğin güvenilir ve iç tutarlı olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla bundan sonraki hipotez testlerinde analizler, bu 4 maddenin toplam puanı kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

"İnternet Kullanımına Yönelik Likert Tutum Ölçeği"nin 7 maddelik *İnternet'in araştırmada kullanımı* faktörünün güvenilirlik katsayısı 0,669'dur. Bu ölçeğin kendi maddeleriyle korelasyonu 0,5'in üzerindedir. (0,556, 0,616, 0,587, 0,656, 0,581, 0,604, 0,519) Ölçeğin güvenilirliğinin çok yüksek çıkmaması standart olarak hazırlanmış faktör maddelerinin, yaptığı iş araştırmaya hizmet olan kütüphane çalışanlarınca farklı farklı değerlendirilmesi olarak düşünülebilir. Örneğin, ölçeğin 1. maddesi olan "*İnternet süper bir kütüphanedir*" ifadesi, herhangi bir araştırmacı için kabul edilebilir bir ifade iken, geleneksel meslekî eğilimlere sahip bir kütüphaneci için oldukça rahatsız edici olabilir. Ölçeğin Cronbach's Alpha güvenilirlik katsayısı değerinin yeterli olması sebebiyle sonraki hipotez testlerinde analizler, bu 7 maddenin toplam puanı kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

"Sosyal Medya Tutum Ölçeği"nin 8 maddelik *Paylaşım ihtiyacı* faktörünün güvenilirlik katsayısı 0,900'dür. Bu yüksek derece güvenilir bir katsayıdır. Bu ölçeğin kendi maddeleriyle korelasyonu 0,7'nin üzerindedir. Bu durum, ölçeğin güvenilir ve iç tutarlı olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla bundan sonraki hipotez testlerinde analizler, bu 8 maddenin toplam puanı kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Aynı ölçeğin 6 maddelik *Sosyal yetkinlik* faktörünün güvenilirlik katsayısı 0,899'dur. Bu yüksek derece güvenilir bir katsayıdır. Bu ölçeğin kendi maddeleriyle korelasyonu 0,7'nin üzerindedir. Bu durum, ölçeğin güvenilir ve iç tutarlı olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla bundan sonraki hipotez testlerinde analizler, bu 6 maddenin toplam puanı kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Dijital kültüre ilişkin meslekî tutum anketi

"Dijital kültüre ilişkin meslekî tutum anketindeki 21 sorunun güvenilirlik katsayısı 0,888'dir. (Tablo 30) Bu yüksek derece güvenilir bir katsayıdır. Bu ölçeğin kendi maddeleriyle korelasyonu 0,8'in üzerindedir. Bu durum, ölçeğin güvenilir ve iç tutarlı olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla bundan sonraki hipotez testlerinde analizler, bu 21 maddenin toplam puanı kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Farklı Değişkenlere Göre Dijital Kültüre İlişkin Meslekî Tutum Anketi'ndeki Ortalama Farkların İncelenmesi

Dijital Kültüre İlişkin Meslekî Tutum Anketi maddelerinin farklı değişkenlere göre anlamlı farklılık durumları incelenmiştir. Tablo 31'de anketin hangi değişkene göre anlamlı farklılık içerip içermediği toplu olarak görülebilir.

Tablo 31

Dijital Kültüre İlişkin Meslekî Tutum Anketi'nin farklı değişkenlere göre anlamlı farklılık durumları	
Anlamlı fark var / yok	DK Meslekî Tutum
Cinsiyet	yok
Yaş	yok
Eğitim Durumu	var
Gruplanmış Eğitim Durumu	var
Mezun Olunan Bölüm	yok
Mezun Olunan Üniversite (BBY)	var
Mezuniyet Yılı	var
Çalışma Yılı	yok
Bilgisayarda Geçirilen Zaman	var
İnternet'te Geçirilen Zaman	var
Sosyal Medya Ziyaret Sıklığı	yok
Evde İnternet Bağlantısı	yok

Özetle, Dijital Kültüre İlişkin Meslekî Tutum Anketi, cinsiyet, yaş, mezun olunan bölüm, çalışma yılı, sosyal medya kullanım sıklığı ve evde İnternet bağlantısının olup olmaması değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermezken; eğitim durumu, mezun olunan üniversite, mezuniyet yılı, bilgisayar ve İnternet'te geçirilen zaman miktarına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Farklı Değişkenlere Göre Dijital Kültüre İlişkin Sosyal Tutum Ölçeği'ndeki Ortalama Farkların İncelenmesi

Dijital Kültüre İlişkin Sosyal Tutum Ölçeği faktörlerinin farklı değişkenlere göre anlamlı farklılık durumları incelenmiştir. Tablo 32'de her bir faktörün hangi değişkene göre anlamlı farklılık içerdiği toplu olarak görülebilir.

Tablo 32

Dijital Kültüre İlişkin Sosyal Tutum Ölçeği faktörlerinin farklı değişkenlere göre anlamlı farklılık durumları						
Anlamlı Fark Var/ Yok	İnternet'in	İnternet'in	İnternet'in	İnternet'in	Paylaşım İhtiyacı	Sosyal Yetkinlik
	Öğretimde Kullanımı	Sosyal Etkileşimde Kullanımı	Bilgi Paylaşımında Kullanımı	Araştırmada Kullanımı		
Cinsiyet	yok	var	yok	var	yok	var
Yaş	yok	yok	yok	yok	var	var
Eğitim Durumu	yok	var	yok	yok	yok	var
Gruplanmış Eğitim D.	yok	yok	yok	yok	yok	var
Mezun Olunan Bölüm	yok	yok	yok	yok	yok	yok
Mezun Ol. Üniversite	yok	yok	yok	yok	yok	yok
Mezuniyet Yılı	yok	yok	yok	yok	yok	yok
Çalışma Yılı	yok	yok	yok	yok	yok	yok
Bilgisayarda G.Zaman	yok	yok	yok	var	yok	yok
İnternet'te G. Zaman	yok	yok	var	var	yok	var
Sosyal Medya K. Sıklığı	yok	yok	var	yok	var	yok
Evde İnternet Bağlantısı	yok	yok	yok	yok	yok	yok

Özetle, Dijital Kültüre İlişkin Sosyal Tutum Ölçeği faktörleri, cinsiyet, yaş, eğitim durumu, bilgisayar ve İnternet'te geçirilen zaman ve sosyal medya kullanım sıklığına göre

anlamli farklılıklar gösterirken, mezun olunan bölüm, mezun olunan üniversite, mezuniyet yılı, çalışma yılı ve evde İnternet bağlantısının olup olmaması değişkenlerine göre anlamli farklılık göstermemektedir.

Sonuç ve Öneriler

Dijital kültürün kütüphane çalışanlarının dijital kültürle ilişkisini bilgi teknolojileri ve sosyal medya bağlamında toplumsal ve meslekî olarak incelemeyi amaçlayan bu çalışmada, İstanbul'daki üniversite kütüphanesi çalışanlarının dijital kültüre ve bilgi hizmetlerinde BİT kullanımına dair yaklaşımlarını ölçmek amacıyla bir saha araştırması yapılmıştır.

Dijital Kültüre İlişkin Sosyal Tutum Ölçeği'nin uygulandığı 220 katılımcının verdiği cevaplar analiz edilmiştir. Buna göre, İstanbul'daki üniversite kütüphanesi çalışanlarının büyük kısmının; İnternet'in öğretimde kullanımı konusunda bilinç kazanmış oldukları; İnternet'te yabancı insanlarla iletişim ve yakınlık kurma konusunda temkinli davrandıkları; elektronik posta kullanıyor yahut e-postayı mektup yazmaya tercih ediyor olsalar bile İnternet'i temel iletişim aracı olarak görmedikleri; İnternet'te kendilerini özgür olarak ifade edebilme konusunda endişeli oldukları; İnternet'in bilginin en kolay paylaşıldığı yer olduğu konusunda hemfikir oldukları ancak İnternet'in özgür bir paylaşım ortamı olduğu konusunda şüphe duydukları; kişisel araştırma ve bilgi ihtiyaçlarını karşılarken İnternet'ten yararlanmadıkları, yararlı olsalar dahi bundan hoşlanmadıkları görülmüştür.

Katılımcıların büyük kısmının sosyal medya kullanırken, içerikler hakkında yorum yapma ve yorum alma; paylaşımları sohbet konusu yapma; yazı, video ve müzik paylaşma gibi sosyal medya faaliyetlerini gerçekleştirmedikleri, gerçekleştirseler dahi bundan hoşlanmadıkları yahut bu konuda doğru bilgi vermek hususunda birtakım çekinceler taşıdıkları; sosyal medya sayesinde yalnızlıktan kurtulma, yeni bir kişilik kazandığını hissetme ve saygınlık ihtiyacını karşılama gibi bir durumlarının olmadığı ve sosyalleşmek için sosyal medyaya ihtiyaç duymadıkları yahut bu konudaki beklentilerini ifade etmeyi istemedikleri saptanmıştır.

Dijital Kültüre İlişkin Meslekî Tutum Anketi'nin uygulandığı 220 katılımcının verdiği cevapların analizi sonucu, İstanbul'daki üniversite kütüphanesi çalışanlarının büyük kısmının;

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin kütüphanecilik alanında kullanılmasına karşı olumlu yaklaşıma sahip oldukları, BİT kullanımını bilgi hizmetlerinin amacına ulaşması açısından yararlı gördükleri, BİT'in kütüphanede kullanımının kütüphaneci başarısını arttıracığını düşündükleri, BİT'in kütüphane bilimine önemli katkılar sağlayacağını düşündükleri, BİT'in kütüphane ve bilgi hizmetlerinin kalitesini arttırdığına inandıkları, BİT'in gelişmesiyle kütüphanecilik vizyonunun ve hizmet felsefesinin de gelişme gösterdiğini düşündükleri, iyi bir kütüphaneci olabilmenin koşullarından birinin de BİT'i etkin bir şekilde kullanmak olduğunu düşündükleri, bütün kütüphanecilerin BİT konusunda kendilerini sürekli geliştirmeleri gerektiğini düşündükleri, BİT'in kütüphanede iş motivasyonunu yükselttiğini ve kütüphaneciler için güven ve cesaret kaynağı olduğunu düşündükleri, bununla birlikte, BİT'in kütüphanecilere fazladan iş yükü ve sorumluluk getirmesi; bilgi ve beceri gerektirmesi; kütüphanecilerin yaratıcılığını sınırlandırması ve kütüphane ve kütüphaneciye

rakip oluşturması gibi konularda çekinceli oldukları ve kısaca, kütüphane ve bilgi hizmetlerinde BİT kullanımını desteklemekle birlikte, kendilerine düşen sorumluluklar noktasında endişeler taşıyabildikleri tespit edilmiştir.

Araştırmanın genel sonuçlarına göre, İstanbul'daki üniversite kütüphanecilerinin dijital kültürden etkilendikleri, İnternet ve sosyal medyayı aktif olarak kullandıkları, bununla birlikte bir kısım kütüphanecilerin dijital kültürü mesleki yaklaşımlarını şekillendirecek bir yaşam kültürüne dönüştüremedikleri ortaya çıkmıştır.

Dijital kültürü mesleki yaklaşımlarını şekillendirecek bir yaşam kültürüne dönüştüremeyen üniversite kütüphanecilerinin gelecekte kütüphane kurumları içindeki konumlarını yitirmeleri; konumlarını korumaları halinde ise kütüphane kullanıcılarının ihtiyaçlarına cevap veremeyerek çalıştıkları kütüphanelerin kullanıcı sayısını düşürmeleri kaçınılmazdır.

Araştırma sonunda uygulanan ölçek ve anketlerin sonuçlarının farklı değişkenlere göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür:

Dijital Kültüre İlişkin Sosyal Tutum Ölçeği faktörleri, cinsiyet, yaş, eğitim durumu, bilgisayar ve İnternet'te geçirilen zaman ve sosyal medya kullanım sıklığına göre anlamlı farklılıklar göstermekte; buna karşın mezun olunan bölüm, mezun olunan üniversite, mezuniyet yılı, çalışma yılı ve evde internet bağlantısının olup olmaması değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermemektedir.

Dijital Kültüre İlişkin Meslekî Tutum Anketi ise cinsiyet, yaş, mezun olunan bölüm, çalışma yılı, sosyal medya kullanım sıklığı ve evde İnternet bağlantısının olup olmaması değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermezken; eğitim durumu, mezun olunan üniversite, mezuniyet yılı, bilgisayar ve İnternet'te geçirilen zaman miktarına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Öneriler

Üniversite kütüphanesi çalışanlarının dijital kültüre yaklaşımları verdikleri hizmete doğrudan ya da dolaylı olarak yansımaktadır. Yeni nesil kullanıcıların ihtiyaçlarını anlayabilen ve bu ihtiyaçlara cevap verebilen personel, kütüphane kullanımının artırılmasında da etkili rol oynayacaktır. İstanbul'daki üniversite kütüphanecilerinin dijital kültür tutumlarını inceleyen araştırmamıza dayanarak şu önerilerde bulunmak mümkündür:

Bilgi ve Belge Yönetimi bölümlerinde verilen dersler sürekli güncellenmeli ve bölümden mezun olup üniversite kütüphanelerinde çalışacak olan personelin en iyi şekilde yetiştirilmelidir. Dijital kültürün geleceğin kütüphanelerinde temel unsur olacağına farkına varılarak bu yönde derslerin hazırlanması ve öğrencilerin geleceğe yönelik bilgilerle donatılması sağlanmalıdır. Bu noktada, öğretim elemanlarının alanın yeni gelişmelerini takip etmesi ve öğrencilere iş yaşamları boyunca kullanacakları altyapıyı kazandırmaları gerekmektedir.

Üniversite kütüphanelerinde görev yapacak personelin seçiminde özenli davranılması gerekmektedir. Kütüphanelerde bölüm mezunu personelin öncelikli olarak istihdam edilmesi, diğer bölüm mezunu ve genel hizmet sınıfı ataması ile gelen personelin görevlendirmelerinin de dikkatle yapılması, bilgi ve iletişim teknolojilerini etkin olarak kullanabilen ve kullanıcılar ile aynı dili konuşabilen çalışanlara öncelik verilmesi, dijital kültür ortamında üniversite kütüphanesi hizmetleri için büyük önem taşımaktadır.

Özellikle devlet üniversitesi kütüphanelerinde, genel hizmet sınıfı ataması ile gelen personelden yeniliklere kapalı, teknoloji karşıtı, gelenekçi olanların istihdamından kaçınılması; bu kişiler yerine genç, dinamik, bilgisayar ve İnternet kullanımı noktasında başarılı, ufku açık personelin görevlendirilmesi üniversite kütüphanelerinin geleceği için hayati önem taşımaktadır.

Üniversiteler, kütüphanelerde görev alacak personelin kişisel gelişimine önem vermeli ve gerekli katkıyı sağlamalıdır. Kütüphane çalışanları lisansüstü öğrenim, yabancı dil geliştirme, dijital okuryazarlık ve sosyal-kültürel faaliyetlere katılma konusunda desteklenmelidir.

Kütüphane çalışanlarının dijital okuryazarlık düzeylerini arttırmak üzere hizmetiçi eğitim programları düzenlenmelidir.

Bu çalışmada, İstanbul'daki üniversite kütüphanesi personelinin dijital kültür yaklaşımları ölçülmeye çalışılmıştır. Bu çalışmaya dayanarak; üniversite kütüphanesi çalışanlarının dijital kültüre yaklaşımlarının Türkiye'deki diğer iller ve coğrafi bölgeler bazında incelenmesi ve karşılaştırmalara gidilmesi, böylece Türkiye'deki üniversite kütüphanesi hizmetine ilişkin portrenin ortaya konması yararlı olacaktır. Bir başka çalışma ise kütüphane kullanıcılarının dijital kültür yaklaşımlarını ölçmek ve dijital kültür ortamında kütüphanelerden beklentilerini belirlemek olmalıdır. Böylece, dijital kültür ortamında yetişen bireylere geleneksel metotlarla hizmet verilemeyeceği kanıtlanacaktır.

Kaynakça

- Argın, F.S. (2013). *Ortaokul ve lise öğrencilerinin sosyal medyaya ilişkin tutumlarının incelenmesi (Çekmeköy Örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Büyüköztürk, Ş. (1995). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı* (5. Baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- "Cyberculture", (n.d.). Retrieved September 9, 2014, from <http://dictionary.reference.com/browse/cyberculture>
- "Cyberculture", (n.d.). Retrieved October 26, 2014, from <http://www.oed.com/view/Entry/253795?redirectedFrom=cyberculture&>
- Çavaş, B., Çavaş, P., Karaoğlan, B., Kışla, T. (2009). A study on science teachers' attitudes toward information and communication technologies in education. *The Turkish Online Journal of Educational Technology* , 8(2), 20-32.

- Çingı, H. (2009). *Örnekleme kuramı* (3. Baskı). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Fen Fakültesi İstatistik Bölümü.
- Johnson, S. (1997). *Interface culture: How new technology transforms the way we create & communicate*. New York: Basic Books.
- Jones, S. (1997). *Virtual culture: Identity and communication in cybersociety*. Chicago: Sage Publishing,
- Kaptan, S. (1998). *Bilimsel araştırma ve gözlem teknikleri*. Ankara: Tekışık Matbaası.
- Karagözoğlu Aslıyüksek, M. (2015). *Dijital kültür ortamında üniversite kütüphaneleri: İstanbul örneği*. Yayımlanmamış doktora tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.
- Koçak, O. (2001). *Dijital teknolojiler boyutuyla bilgi toplumu sürecinde çalışma yaşamı*. Bursa: Ekin Yayınevi.
- Lévy, P. (2001). *Cyberculture*. Minneapolis & London: University of Minnesota Press.
- Otani, R., (April, 2009). What is digital culture?, *Digital Publishing*, Retrieved August 6, 2014 from <http://www.slideshare.net/RemingInSydney/what-is-digital-culture>.
- Özdamar, K. (1999). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi* (2Baskı). Eskişehir: Kaan Kitabevi.
- Öztemiz, S., (2012). *Bilgi teknolojilerinin statü bağlamında bilgi profesyonelliğine yansması: Ankara'da çalışan kütüphaneciler üzerine bir araştırma*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Tavşancıl, E., Keser,H. (2002). İnternet kullanımına yönelik likert tipi bir tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 1(1), 79-100.
- Zittrain, J.L. (2014). Reflections on internet culture. *Journal of Visual Culture*, 13(3), 388-394.

EK 1: Dijital Kültür Bataryası

Saygıdeğer Kütüphane Çalışanı,

*Bu doküman, Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü'nde hazırlanmakta olan "Dijital Kültür Ortamında Üniversite Kütüphaneleri: İstanbul Örneği" adlı doktora tezi çerçevesinde oluşturulmuştur. Çalışmanın amacı, İstanbul'daki üniversite kütüphanelerinde çalışan meslek elemanlarının dijital kültür karşısındaki tutumlarını ölçmektir. Çalışma sonunda elde edilen veriler bir araya getirilerek analiz edilecek ve bilimsel bir ürün ortaya çıkacaktır. Bununla birlikte **size ait bütün bilgiler gizli tutulacak ve hiçbir kişi ya da kurumla paylaşılmayacaktır**. Araştırmanın sağlıklı bulgulara ulaşması için yanıtlarınızın gerçek anlamda tutum ve görüşlerinizi yansıtması çok önemlidir. **Hiçbir sorunun doğru veya yanlış cevabı bulunmamaktadır**. Ankette yer alan **soruların tümünü** içtenlikle yanıtlamanızı ve gereken özeni göstermenizi diler, ilgi ve yardımlarınız için teşekkür ederiz.*

Arş.Gör. Mehlika Karagözoğlu Aslıyüksek

BÖLÜM 1.1.

1. Cinsiyetiniz: ☐ Erkek ☐ Kadın	2. Medeni Durumunuz: ☐ Bekâr ☐ Evli
3. Yaş Aralığınız: 1. ☐ 20-29 2. ☐ 30-39 3. ☐ 40-49 4. ☐ 50-59 5. ☐ 60 ve üstü 6. ☐ Diğer:	4. Doğduğunuz il:
6. En az lisans mezunu iseniz, üniversite lisans programından mezuniyet yılınız: 1. ☐ 2011 -2014 2. ☐ 2006-2010 3. ☐ 1991-2005 4. ☐ 1981-1990 5. ☐ 1970-1980 6. ☐ Diğer:	5. Öğrenim Durumunuz: 1 ☐ İlköğretim 2 ☐ Lise 3 ☐ Önlisans 4 ☐ Lisans 5 ☐ Yüksek Lisans 6 ☐ Doktora
8. Kaç yıldır bu kütüphanede çalışıyorsunuz? 1 ☐ Bir yıldan az 2 ☐ 1-5 yıl 3 ☐ 6-11 yıl 4 ☐ 12-17 yıl 5 ☐ 18-23 yıl 6 ☐ 24 yıl veya üzeri	7. En az lisans mezunu iseniz, mezun olduğunuz üniversite ve lisans bölümü: 1 () Ankara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü (Kütüphanecilik Bölümü) 2 () Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü (Kütüphanecilik Bölümü) 3 () İstanbul Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü (Kütüphanecilik/Arşivcilik Bölümü) 4 () Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü (Arşivcilik Bölümü) 5 () Atatürk Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü (Kütüphanecilik Bölümü) 6 () Yakındoğu Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü 7 () Başkent Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü 8 () Diğer.....
9. Çalıştığınız kütüphanenin bağlı bulunduğu üniversitenin adı:	
10. Kütüphanenin hangi biriminde görevlisiniz? 1 () Seçme-Sağlama-Satın Alma 2 () Kataloglama-Sınıflama 3 () Yararlandırma ve Ödünç Verme 4 () Danışma Hizmetleri 5 () Süreli Yayınlar 6 () İnternet Erişim Merkezi 7 () Nadir Eserler 8 () Elektronik Kaynaklar 9 () Kitapdışı Belgeler / CD-DVD Bölümü 10 () Depo Hizmetleri 11 () Engelli Hizmetleri 13 () ILL- Kütüphanelerarası Ödünç Verme 14 () Kullanıcı Eğitimi / Bilgi Okuryazarlığı 15 () Yönetim 16 () İdari işler (Ayniyat, tesisat, vb.) 17 () Diğer:	
18 () Aynı anda çeşitli işler yapıyorum.	

BÖLÜM 1. 2.

<p>11. Evinizde İnternet bağlantısı var mı?</p> <p>1 ☐ Var. 2 ☐ Yok.</p>	<p>12. Cep telefonunuzda İnternet bağlantısı var mı?</p> <p>1 ☐ Var, 4 GB ve üstü 2 ☐ Var, 2 GB 3 ☐ Var, 1 GB ve altı 4 ☐ Yok.</p>
<p>13. Bilgisayar başında gün içinde kaç saat geçiriyorsunuz?</p> <p>1 ☐ 10'dan fazla 2 ☐ 7-10 3 ☐ 5-7 4 ☐ 3-5 5 ☐ 1-3 6 ☐ 1 saatten az</p>	<p>14. Bilgisayar başında geçirdiğiniz zamanın ne kadarını sadece İnternet'te gezinmek oluşturmaktadır?</p> <p>1. ☐ 10'dan fazla 2. ☐ 7-10 3. ☐ 5-7 4. ☐ 3-5 5. ☐ 1-3 6. ☐ 1 saatten az</p>

<p>15. İnternet üzerinde hangi faaliyetleri gerçekleştirmektesiniz?</p> <p><i>Lütfen gerçekleştirdiklerinizi işaretleyip sayısını aşağıdaki şıklardan seçiniz.</i></p> <table border="0"><tr><td>☐ İletişim (e-posta)</td><td>☐ Forum sitelerinde</td></tr><tr><td>☐ Arkadaşlarla sohbet</td><td>☐ bilgi paylaşımı</td></tr><tr><td>☐ Sosyal medya paylaşımları</td><td>☐ Kitap, makale okuma</td></tr><tr><td>☐ Gazete okuma</td><td>☐ Şiir, hikâye, deneme okuma</td></tr><tr><td>☐ Oyun ve eğlence</td><td>☐ Bilimsel araştırma</td></tr><tr><td>☐ Alışveriş</td><td>☐ Konferans ve e-kurs takibi</td></tr><tr><td>☐ Film izleme</td><td>☐ Blog / site yazarlığı</td></tr><tr><td>☐ Müzik dinleme</td><td>☐ E-devlet işlemleri</td></tr><tr><td>☐ Fotoğraf paylaşımı</td><td>☐ E-devlet işlemleri</td></tr><tr><td>☐ Bankacılık işlemleri</td><td>☐ Diğer:</td></tr><tr><td>☐ Bilgi depolama</td><td></td></tr><tr><td>☐ Bilgi edinme</td><td>☐ İnternet kullanmıyorum.</td></tr></table> <p>16. Lütfen faaliyetlerini sayısını işaretleyiniz.</p> <ol style="list-style-type: none">1. ☐ 17 ve üstü2. ☐ 12-163. ☐ 8-114. ☐ 3-75. ☐ 0-2	☐ İletişim (e-posta)	☐ Forum sitelerinde	☐ Arkadaşlarla sohbet	☐ bilgi paylaşımı	☐ Sosyal medya paylaşımları	☐ Kitap, makale okuma	☐ Gazete okuma	☐ Şiir, hikâye, deneme okuma	☐ Oyun ve eğlence	☐ Bilimsel araştırma	☐ Alışveriş	☐ Konferans ve e-kurs takibi	☐ Film izleme	☐ Blog / site yazarlığı	☐ Müzik dinleme	☐ E-devlet işlemleri	☐ Fotoğraf paylaşımı	☐ E-devlet işlemleri	☐ Bankacılık işlemleri	☐ Diğer:	☐ Bilgi depolama		☐ Bilgi edinme	☐ İnternet kullanmıyorum.	<p>17. Lütfen, üyeliğinizin bulunduğu İnternet hesaplarını işaretleyiniz.</p> <p><i>Lütfen sahip olduğunuz hesapları işaretleyip sayısını aşağıdaki şıklardan seçiniz.</i></p> <table border="0"><tr><td>☐ E-posta</td><td>☐ Ekşisözlük vb. fikir paylaşım sitesi</td></tr><tr><td>☐ Blog</td><td>☐ Kültür-sanat eğitim sitesi</td></tr><tr><td>☐ Kişisel web sayfası</td><td>☐ Program indirme sitesi</td></tr><tr><td>☐ Facebook, Friendfeed vb.</td><td>☐ Alışveriş sitesi</td></tr><tr><td>☐ Twitter</td><td>☐ Dosya yedekleme ve paylaşım sitesi</td></tr><tr><td>☐ Instagram, Tumblr vb.</td><td>☐ Şikâyet ve sorun paylaşma sitesi</td></tr><tr><td>☐ Skype, GoogleTalk vb.</td><td>☐ Film ve dizi izleme sitesi</td></tr><tr><td>☐ YouTube, TeacherTube, vb.</td><td>☐ Kurs, e-ders sitesi (Coursera vb.)</td></tr><tr><td>☐ Slayt paylaşım sitesi (Slideshare vb.)</td><td>☐ İtiraf sitesi</td></tr><tr><td>☐ Kariyer sitesi (LinkedIN, Yenibiris, vb.)</td><td>☐ Diğer:</td></tr><tr><td>☐ Oyun ve eğlence sitesi</td><td></td></tr><tr><td>☐ Forum, sohbet, arkadaşlık, sitesi</td><td></td></tr></table> <p>18. Lütfen hesaplarınızın sayısını işaretleyiniz.</p> <ol style="list-style-type: none">1. ☐ 17 ve üstü2. ☐ 12-163. ☐ 8-114. ☐ 3-75. ☐ 0-2 <p>☐ Hiçbir hesabım yok.</p>	☐ E-posta	☐ Ekşisözlük vb. fikir paylaşım sitesi	☐ Blog	☐ Kültür-sanat eğitim sitesi	☐ Kişisel web sayfası	☐ Program indirme sitesi	☐ Facebook, Friendfeed vb.	☐ Alışveriş sitesi	☐ Twitter	☐ Dosya yedekleme ve paylaşım sitesi	☐ Instagram, Tumblr vb.	☐ Şikâyet ve sorun paylaşma sitesi	☐ Skype, GoogleTalk vb.	☐ Film ve dizi izleme sitesi	☐ YouTube, TeacherTube, vb.	☐ Kurs, e-ders sitesi (Coursera vb.)	☐ Slayt paylaşım sitesi (Slideshare vb.)	☐ İtiraf sitesi	☐ Kariyer sitesi (LinkedIN, Yenibiris, vb.)	☐ Diğer:	☐ Oyun ve eğlence sitesi		☐ Forum, sohbet, arkadaşlık, sitesi	
☐ İletişim (e-posta)	☐ Forum sitelerinde																																																
☐ Arkadaşlarla sohbet	☐ bilgi paylaşımı																																																
☐ Sosyal medya paylaşımları	☐ Kitap, makale okuma																																																
☐ Gazete okuma	☐ Şiir, hikâye, deneme okuma																																																
☐ Oyun ve eğlence	☐ Bilimsel araştırma																																																
☐ Alışveriş	☐ Konferans ve e-kurs takibi																																																
☐ Film izleme	☐ Blog / site yazarlığı																																																
☐ Müzik dinleme	☐ E-devlet işlemleri																																																
☐ Fotoğraf paylaşımı	☐ E-devlet işlemleri																																																
☐ Bankacılık işlemleri	☐ Diğer:																																																
☐ Bilgi depolama																																																	
☐ Bilgi edinme	☐ İnternet kullanmıyorum.																																																
☐ E-posta	☐ Ekşisözlük vb. fikir paylaşım sitesi																																																
☐ Blog	☐ Kültür-sanat eğitim sitesi																																																
☐ Kişisel web sayfası	☐ Program indirme sitesi																																																
☐ Facebook, Friendfeed vb.	☐ Alışveriş sitesi																																																
☐ Twitter	☐ Dosya yedekleme ve paylaşım sitesi																																																
☐ Instagram, Tumblr vb.	☐ Şikâyet ve sorun paylaşma sitesi																																																
☐ Skype, GoogleTalk vb.	☐ Film ve dizi izleme sitesi																																																
☐ YouTube, TeacherTube, vb.	☐ Kurs, e-ders sitesi (Coursera vb.)																																																
☐ Slayt paylaşım sitesi (Slideshare vb.)	☐ İtiraf sitesi																																																
☐ Kariyer sitesi (LinkedIN, Yenibiris, vb.)	☐ Diğer:																																																
☐ Oyun ve eğlence sitesi																																																	
☐ Forum, sohbet, arkadaşlık, sitesi																																																	
<p>19. Twitter, Facebook, Instagram ve benzeri sosyal medyayı hangi sıklıkta ziyaret edersiniz?</p> <ol style="list-style-type: none">1 ☐ Daima çevrimiçi durumdayım.2 ☐ Her gün en az üç kere3 ☐ Her gün bir kere4 ☐ Haftada birkaç kere5 ☐ Haftada bir6 ☐ Haftada birden az7 ☐ Hiç kullanmam, hesabım yok.	<p>20. Harcamalarınızın yaklaşık olarak ne kadarı teknolojik ürünler için olmaktadır?</p> <ol style="list-style-type: none">1 ☐ %50'den fazla2 ☐ %26-%503 ☐ %11-%254 ☐ %1-%105 ☐ Hiç																																																

BÖLÜM 2.1.				
<i>Aşağıda çeşitli durumlara ilişkin ifadeler bulunmaktadır. Lütfen ifadeyi okuduktan sonra size uyma derecesini sağ taraftaki kutucuklardan birini işaretleyerek belirtiniz.</i>				
<i>Formun geçerli olması için bütün soruların cevaplanması gerekmektedir.</i>				
<i>Bir soruya çift cevap verilirse bütün sorular geçersiz olmaktadır.</i>				
<i><u>Lütfen her bir soruyu cevaplayınız ve her satırda sadece bir işaretleme yapınız.</u></i>				
<i>İlginiz ve desteğiniz için teşekkür ederiz.</i>				
Kesinlikle	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
1.	İnternet insanların eğitilme haklarını kullanmalarını sağlayan bir araçtır.			
2.	İnternet'te öğrendiğim konuyu istediğim kadar tekrar edebilmek beni rahatlatıyor.			
3.	İnternet öğretmenin veriminde artış sağlar.			
4.	Bence İnternet öğretimin kalitesini arttırıyor.			
5.	İnternet'te kendi hızıma uygun öğrenme fırsatı yakalıyorum.			
6.	İnternet'te öğrenci merkezli yaklaşımla öğretim yapılması öğrenme isteğimi arttırıyor.			
7.	İnternet'te öğrenmek beni eğlendiriyor.			
8.	İnternet sayesinde yeni insanlarla tanışıyorum.			
9.	İnternet'te uzak ülkelerden yeni dostlar ediniyorum.			
10.	İnternet'te uzak ülkelerden yeni dostlar edinmek beni mutlu ediyor.			
11.	Sorularımı İnternet yoluyla farklı kesimlerden kişilerle paylaşmak beni rahatlatıyor.			
12.	Haberleşmelerimi İnternet aracılığı ile yapmam.			
13.	İnternet'i iletişimde kullanmam.			
14.	Mektup yazmak yerine e-mail kullanırım.			
15.	İnternet'te kendimi özgürce ifade edebiliyorum.			
16.	İnternet bana göre fikirlerin özgürce tartışıldığı en iyi ortamdır.			
17.	Dünyadaki olayları izlemek için ana başvuru kaynağım İnternet'tir.			
18.	İnternet bilginin en kolay paylaşıldığı yerdir.			
19.	İnternet benim için iletişimde ana kaynaktır.			
20.	İnternet süper bir kütüphanedir.			
21.	İnternet eşzamanlı bilgi alışverişi sağladığından ilgimi çekiyor.			
22.	İnternet'te istediğim kaynağa ulaşmak beni sevindiriyor.			
23.	İnternet'te araştırma yapmak bana sıkıcı gelir.			
24.	Araştırma yaparken İnternet'ten yararlanmam.			
25.	İnternet araştırma yapma isteğimi artırıyor.			
26.	İnternet üzerinden tarama yapmaktan hoşlanmıyorum.			
27.	Sosyal medya sitelerinde gördüğüm paylaşımları arkadaşlarımla sohbet konusu yapmak hoşuma gidiyor.			
28.	Sosyal medya sitelerindeki içerikler hakkında yorum yapmak hoşuma gidiyor.			
29.	Sosyal medya sitelerinde yazı, video, müzik vb. paylaşımlarda bulunmaktan hoşlanıyorum.			
30.	Paylaşımlarımın arkadaşlarım tarafından beğenilmesinden hoşlanıyorum.			
31.	Sosyal medya siteleri sayesinde ortak ilgi ve amaçlara sahip olduğum kişilere ulaşabileceğimi düşünüyorum.			
32.	Sosyal medya sitelerinde zaman geçirmekten mutlu oluyorum.			
33.	Sosyal medya siteleri sayesinde düzenlenen etkinliklerden haberim olması			

BÖLÜM 2.2.				
<p>Aşağıda çeşitli durumlara ilişkin ifadeler bulunmaktadır. Lütfen ifadeyi okuduktan sonra size uyma derecesini sağ taraftaki kutucuklardan birini işaretleyerek belirtiniz.</p> <p>Formun geçerli olması için bütün soruların cevaplanması gerekmektedir. Bir soruya çift cevap verilirse bütün sorular geçersiz olmaktadır. <u>Lütfen her bir soruyu cevaplayınız ve her satırda sadece bir işaretleme yapınız.</u> İlginiz ve desteğiniz için teşekkür ederiz.</p>				
Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
BİT: "Bilgi ve iletişim teknolojileri"nin kısaltmasıdır.				

hoşuma gidiyor.				
34. Arkadaşlarımın paylaşımlarım hakkında yorum yapmaları beni mutlu ediyor.				
35. Sosyal medya siteleri sayesinde arkadaşlarımın beni fark etmesini isterim.				
36. Sosyal medya siteleri sayesinde yeni bir kişilik kazandığımı hissediyorum.				
37. Sosyal medya siteleri sayesinde yalnızlıktan kurtulduğumu düşünüyorum.				
38. Özel ilgi duyduğum arkadaşşıma sosyal medya siteleri aracılığıyla duygularımı daha rahat ifade edebiliyorum.				
39. Sosyal medya siteleri sayesinde daha fazla arkadaşşımanın olacağını düşünürüm.				
40. Sosyal medya siteleri sayesinde saygınlık ihtiyacımın karşılandığını düşünüyorum.				

1. Bilgi ve iletişim teknolojisi (BİT) kullanımını bilgi hizmetlerinin amacına ulaşması açısından yararlı görüyorum.					
2. Bilgi ve iletişim teknolojisinin (BİT) kütüphanede kullanımının kütüphaneci başarısını arttıracığını düşünüyorum.					
3. Bilgi ve iletişim teknolojisinin (BİT) kütüphane bilimine önemli katkılar sağlayacağını düşünüyorum.					
4. BİT'in kütüphane ve bilgi hizmetlerinin kalitesini arttırdığına inanıyorum.					
5. BİT'in gelişmesiyle vizyonumuz ve hizmet felsefemiz de gelişme göstermiştir.					
6. BİT'in kütüphaneciler için güven ve cesaret kaynağı olduğunu düşünüyorum.					
7. BİT'in kütüphanede iş motivasyonunu yükselttiğini düşünüyorum.					
8. İyi bir kütüphaneci olabilmenin koşullarından birinin de BİT'i etkin bir şekilde kullanmak olduğunu düşünüyorum.					
9. Bütün kütüphanecilerin BİT konusunda kendilerini sürekli geliştirmeleri gerektiğini düşünüyorum.					
10. Elektronik ortam sayesinde emek, zaman ve mekândan tasarruf ediyoruz.					
11. Danışma hizmetinin fiziksel mekândan dijital ortama taşınması iyi bir gelişmedir.					
12. Kullanıcılar ile ilişkimizin çevrimiçi ortamda yürümesinden memnuniyet duyarım.					
13. Elektronik yayınlardan sonra basılı koleksiyonun önemini yitirdiğini düşünüyorum.					
14. Kütüphane bütçesinin büyük kısmı elektronik yayınlara harcanmalıdır.					
15. Yayın seçme, sağlama, kataloglama gibi teknik hizmetlerin tamamı elektronik ortamda yapılmalıdır.					
16. Elektronik katalogu geleneksel kataloga tercih ederim.					
17. BİT'in kütüphanede kullanımı fazladan iş yükü getiriyor.					
18. BİT kullanılmasının kütüphanecinin sorumluluğunu arttırdığını düşünüyorum.					
19. BİT'in araç ve gereçlerini kullanmanın bilgi ve beceri gerektirdiğine inanıyorum.					
20. BİT'in kütüphanecilerin yaratıcılığını sınırladığını düşünüyorum.					
21. BİT'in kütüphane ve kütüphaneciye rakip oluşturduğunu düşünüyorum.					

Eklemek istediğiniz yorum ve görüşler varsa lütfen paylaşınız.